КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советан Министрий Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 ШЕРА ДЕНЗ АРАДУВЛ

№ 82 (4719). ЕРА, 10 июль, 1969 шу. Мах 2 кап.

Пхе шера план — ханал хьалха

ВІуьбенна тІа боахаш накъа болх Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой вай пачхьалкхе хьаьж вола В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна. Парте идеяшта уж чІоагІа мутІахьа хилар, коммунизм хьалъяра цар шоай низа кхоберг ца хилар гуш да цар къахьегама, хІара денна паргІдувлача дукхача гІулакхашка хьежача. Ленински юбилея сийна ньржача къе вай республика болхлой классо дьахача толамаша хьахьоях по творчески къахьегаьга, къахьегама овсарле лакхъяра дешна чІоагІа терко елта.

Дукха ха йоаллаш хиннача областной а грозненски городской а актива собране тІахьийхар Нохч-ГІалгІайчен беррига къахьегамхой КПСС ЦК июньски Пленума решенеш массане а къобалъяра, ленински юбилейна сийленца пакъалахара, пятилетка заданеш кхоачашъяра шоай низ ца ехобеш къахьегара.

Пятилетка дьялагІча шера хьалхара ялх бутт чакхбаьннаб. Хьинар кхо ца деш болх баьб вай республика къахьегамхоша цу хьалхарча ах шера.

Ленински къахьегама вахте латтача Нохч-ГІалгІайчен дукхъача мехкдьаттахоша, мехкдаьтта чакхдоахараша, химикаша, машинашъяраша доккхий толамаш доах. Цар ца халдаш дахъю къахьегама овсарле, толамца кара а ерзаю пайда а яц кердача техникаш, хьинаре къовсам лоаттабу производства эффективность лакхъяра. Къаьстта дог гІоздоакхаш да дукхача мехкдаьтта доахарий толамаш. «Малгобекнефть» НПУ цхьоьлагІча промысла толамца кхоачашъяй ах бетта план, планал совгІа эзараш тоннаш мехкдаьттен массехк миллион куб. метр тай а йоккхаш. Пачхьалкхен план а тІаьйна социалистически декхараш а тІехккоачашдоьа Асланбек Шериппова цІерагІча Нефтемаслозавода коллективо а. Итал 24 июле кхоачийт а аь планал совгІа дукхаа мехкдаьтта продукташ еннай ие. Цу тайпара масалаш дукха ба. хІана аьлча дукхха а дукхагІа йолча предприятей коллективаша шоай низ кхобаш тІаьйна декхараш кхоачашдора.

Продукцена реализаци яра хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъьай Нохч-ГІалгІайчен промышленностьо. Планал совгІа арахийна продукци миллионаш сомий мехьа я, цу дакъе за дукхха мехкдаьтта, мехкдаьтта продукташ, электроэнерги, химически продукция кхачани сёгача промышленностен изделеш. Социалистически ялъе латтараш ниттта тІехккоачашъьай къахьегама овсарле лакхъярен продукцега дІабоза мах лоьбарен заданеш.

Цу дерригне а вай, советски нахъа, дегаш гІоздох. Цхьабакъда нийса хургдац карагІдьнчох кхоачам а бах кхы де лелаш хІама дац аьнна вай Іехайшача. Хьалхарча ах шера промышленносте баьча балха итогий анализ йича гучадоал дукхача предприятей коллективаша продукци арахецаеи цуьна реализаци ярен пачхьалкхен план а социалистически декхараш а кхоачашдах ца хилар. Берригаш а 35 предприяти я шоай ах шера планаш кхоачаш ца еш. ДІабахача ялх бетта пар бехках пачхьалкхенга дІа ца кхоачаш йиса продукци 6 млн. сомд мехьа я. ТІехьаьосача предприятеша юкъе этгара хьалха цІа якка езарех я «Ставрогрознефть» НПУ литейно - механически Гудермески медицински инструментийн заводаш, кондитерски фабрика, Суьженскии Самашкинскии консерни заводаш, кхыдерш.

Цуй керттера бахьан да цу предприятей кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша цхьацадайелча хана производственни процесс вІаштІехьъаккхара деша йоагІача тайпара уйла еш ца хилар. ТІехьаьосача фабрикашкеи заводашкеи хІезага тоекалу къахьегам Іилман ларда тІа вІаштІехьбаккхара дош, дукхагІдолча дахьхе кхоачаш ца еш дис керда техникеи прогрессивни технологии производстваиа юкъейоалаяра планаш.

Пятилетка заданеш кхоачашъяра доаттабу къовсам Іалальмате доархІаме хІама да вай вахаре дукхххача дахьхе цунах тийна да мелла хадаьа боахам дІахо дегІаболабар. Цулухьа Нохч-ГІалгІайчен ерригача предприятей кулгалхой, болхлой, специалисташ, беррига къахьегамхой декхарийла ба шоай беррига низ тІа бахийта 1969 шера шоалагІча ах шера пачхьалкхен планаш тІаьйна социалистически декхараш толамца кхоачашде. СийлагІча къахьегама котталонашца наькъадаха дезаш вай воай деррига халкъа Шейна — ленински юбилейна.

Из бу дича вІаштІехьдергда хьайам болаш хьалбеккхаа коммунистически болхлойн партей дуней халкъашта юкъерча Совещане итогашта хетаь хиннача КПСС Централни Комитета июньски Пленумо. Партийна, советски, боахам органий тешкам къаьстта тІаберзабир Централни Комитето пятилетка заданеши пачхьалкхен планаши кхоачашъяра, Іилма, культура, искусство дегІайолалаеча керда толамаш дахара.

Предприятей болхлой, инженерно - технически болхлой, предприятей кулгалхой декхар да шоай низа производства эффективность лакхъяра, Іилма - технически прогресс сихъяра, къахьегама овсарле лакхъяра тІабахийтар шерра гучадха а бекъонна пайда эц а беза производства ерригача тоергех.

Нохч - ГІалгІайчен къахьегамхой сий доаккхагдолаш хІама да тІаьйна социалистически декхараш кхоачашдар, шоалагІча ах шера къахьегама овсарле дІахо лакхъяр. В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна бала наьбоагІара наькъабахар.

КРЕМЛЕ ХИННА ПЕРЕГОВОРАШ

8-ча июле Кремле дІахо йахьар Советски Союзе официальни доттагІлен визитагІа еяча Германски Демократически Республика партийно - правительственни делегацеца еш йола переговораш.

Советски оагІорахьара переговорашка дакъа лоацаш бар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь А. П. Кириленко, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, кхыбараш а.

ГДР-а оагІорахьара переговорашка дакъа лоацаш бар СЕПГ ЦК Политбюро член, ГДР Министрий Совета Председатель В. Штоф, СЕПГ ЦК Политбюро член, СЕПГ ЦК Секретарь Э. Хонеккер, СЕПГ ЦК Политбюро член, СЕПГ ЦК секретарь Г. Миттаг, ГДР Пачхьалкхен Совета Председатела заместитель, ГДР Халкъа палата председатель, Христианско-демократически союза председатель Г. Геттинг, кхыбараш а.

Переговораш йолча хана дІахо а дийцар шалкхе а хоьк дегІахарен дукхача хана вІаши гІулакхаш лелазарен актуальни денаш, хІаьта ниттта дуьнен халкъашта юкъерча хьала хІалзара доархІамегІа йола проблемаш. Цхьа барти вежарий доттагІлан долаш, вІаший тешаш дуьнар дийна хьетадеши чакхъелар переговораш.

Хоза хургья Россе юрташ

8-ча июле политически просвещене ЦІагІа хьайийлазй Еррироссийски совещани - семинар. ДІахо а технически прогресс ярах РСФСР юртбоахаш объектай проекташ уштаеча къахьегаш Іилман ларда тІа вІаштІехьбаккхарен хетаь я ц.

Грозне гулбеннаб Москве, Новосибирска, Ставрополя, Омска, Свердловска, Горьке, Оренбурга, Барнаула, Ярославла, Россе кхыча гІородий а проектни Іилманотехникен организацей болхлой. Укхаза ба союзни республикий боахача гІородашкара баьхха хьаший. КПСС областной комитетои республика Министрий Советои тІадилларах совещане дакъа лоацарашка мёаршал хетташ къамаьл дир КПСС обкома гІишлошъяра отдела заведующе Р. А-Г. Гойгова.

Балха хьалхарча денна семинаре гулбеннараша ладийтІар «юртбоахама гІишлошъеча технически прогресса керттера достамаш» яхача «РосглавНИИстройпроекта» начальника заместителя Е. П. Беневоленске яьча доклада, «ГІишлошъеча Іилман-технически информаци вІаштІехьаккхари цох пайда эцар» яха доклад йир СССР Госстроя ЦИНИС-а справочни - информационни фонда отдела редактора И. Б. Резниковас.

«Сетевой планировании управлении проектирование юкъейоалаярах» яха доклад йир «Гипрокаучук» института организаци проектированеи отдела начальника В. В. Цеплина, кхычар а.

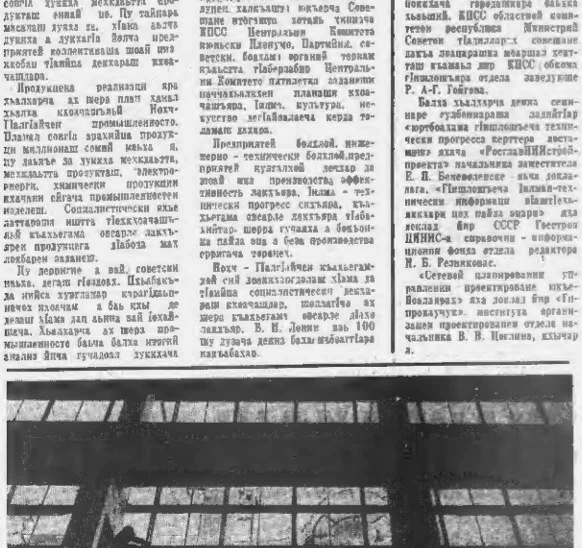

Вологодски область. Череповцки азотно - туковй завод хьалъеча сихдоь технологически оборудовани вІашагІйоллаш латт. ГІишлоа ударни я аьнна дІанхайкадьй. Укх шерохьа а укхазера яразеца езаш я кхоача аммиак аммиачни селитрен. ДІахо йодача хана Череповецера завод юрта боахама къилбаседа - малхбузен зоне минеральни удобренеш лоаттаеча керттерчарех цаІ хургья. Металлургически заводе шертта йолча коксови газах шера эзараш тоннаш аммиак хьоергья укхаза.

СУРТА ТІА: хьалъеш латт Череповцки азотно - туковй завода керттера корпус.

Ю. Белинске сурт. ТАСС фотохроника.

ГІИШЛОШ ХЬАЛЪЕРГЬЯ СТУДЕНТАША

Грозненски студентий традици а хинна дІалттад шоаш наьхъа болхача хана, В. И. Ленино денна гІа памятник долча е бахе, шоаш дахьчах баьччйн рапорт а луш ахь а денагІа къамогга хьаша дуа буьнга а.

ХІанз а хинар митта. Грозненски студенчески отряд гулъеннар майдан тІа хьоисарча Ильича денна памятник долча. Цигача хилар кхоалагІа ленински студенчески къахьегама семестр дІайолалара котть митинг а. Митинг хьеял цхьана вІашагІкхийттача студенчески отряде командира Эдисултанова Султана. Казахстане керде гІирсаш хьалхадаахаро шераша Грозненски ВУЗ-ий студентойш дикка хІамаш карагІдьнна хилар бегалдир ц. Укх шера 350 сагах латтача отряде — мехкдаьтта институтои педагогически институтои студенташа — 50 дийнахь къахьегарга Грозненски газ чакхбоала завод хьалъеча. Цар лардаш йохкаргъа цехашта, цІенашта, нахьнаьш дехкаргда, деррига а 800 эзар сома мехьа бал[illegible].

— Тха института студенчески отряде Еррисоюзни студенчески отряде даьхъа лоаца пхалагІа шу да, — йоах мехкдаьтта института отряда командира В. Иванова. — дІадахача дийнахь шера шин миллион сома мехьа балхаш кхоачашдаьа. 17 студента «Целинни латтанаш карадерзадарах» медалах виовй, дукхаьчарна ВЛКСМ ЦК-а, оаха балхаш дехча моттигашта деял даш хинача тейп-тайпарча министерствай, ведомствай грамоташ политикн совгІаташ деннад. ГІишлошъе бахача тхоай студентий цІерагІа ерга аз: «нахьІаьргаьргьа!».

Нохч - ГІалгІай пачхьалкхан педагогически института отряда командира Х. Докаева йоах:

— Тха отряда биографи кюцая, цхьабакъда, цу дикача биографеца а я дика согІаш: дуьххарагІа гІирсаш хьалдеча яхача хана 1-гІа моттиг наьккар отряде, шоалагІа яхача а ниттта 1-гІа моттиг наьккар. Къамаьл дукха дІаьхдергаш аз: отряда бІухошахь — дезача денна — В. И. Ленин ваь 100 шу дузача юбилейна деха доагІача тайпара кхоь...

Митинга къамаьл дир «Грозгазстрой» треста 3-ча гІишлошъяра управленеа начальника Юкин Николай Иванович. Цо студенташ даькъала бийцар къахьегама семестр дІайолалара.

Студенташ - гІишлошъяраш даькъала бийцар ВЛКСМ обкома къилхарча секретара С. А. Кириллова, кхоалагІа ленински студенчески къахьегама семестр тІехдина чакхьйиккхар яхви лоаца бениих ца отряда хІара бІухоча.

П. ПОПОВ.

СУРТА ТІА: студенчески гІишлошъярий отрядашря групп.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

Республика коммунисташа къоабалъю

Партийни актива собранеш

Укх деношка хилар Грозненски районни партийни организацей актива собрани. Дуней халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн партей Совещане итогех доклад йир КПСС обкома шоалагІча секретара Р. В. Вахаева. ТІаьйцача вешене тІа собране дакъа лаьцараша района коммунистий беррига къахьегамхой цІерагІа йир московски совещане итогаш КПСС ЦК июньски Пленума... хІаьта уж документаш дуней халкъашта юкъера коммунистически болхлой болхи хеталбара а чІоагІбара а тІадерзадаь долга белгал а даьккхар.

* * *

Шелковской районни партийни организаце актива собране дуней халкъашта юкъерча коммунистически болхлойн партей совещане итогех доклад йир КПСС обкома секретара М. А. Дорохова.

Собране массехк раьза а волаш сонаш тІаийцар. цу тІа дииза а бокъонца а хьалдьцар КПСС ЦК Политбюро политически низъа практически гІуллаккашна, дег тІара къоабалдир совещане тІаьйца документаш.

* * *

ЧІоагІа политически хьинар айдена чакхъелар Шаьла районни партийни организаце актива собрани. Коммунистически болхлойн партей дуней халкъашта юкъерча Совещане итогех доклад йир КПСС обкома бюро члена, республика Министрий Совета председатела хьалхарча заместителя А. И. Слюсарева.

Актива массехк раьза а волаш къоабалйир совещание итогаш КПСС делегаце баь болх. Ниттта хьаллелир КПСС ЦК июньски Пленума сонаш а.

* * *

Ачхой-Мартан районни партийни организаце актива собране коммунистически болхлойн партей дуней халкъашта юкъерча Совещане итогех доклад йир КПСС обкома бюро члена, республика Министрий Совета председатела заместителя О. А. Чахкиева.

Собране дакъа лаьцараша дег тІара къоабалдир КПСС ЦК июньски Пленума сонаш.

* * *

Гудермесски партийни организаце актива собрани хиннай. Собране дакъа лаьцараша ладийгІар КПСС обкома бюро члена, КПСС обкома отдела заведующе О. С. Белаева коммунистически болхлойн партей московски совещане итогех яьча доклада.

Совещание КПСС делегаце баь балхи КПСС ЦК июньски Пленума сонаши дег тІара къоабалдеш къамаьлаш дир собране дакъа лаьцараша, цу хьакъехьа решени тІаийцар.

* * *

Городской партийни организаце актива собрани хилар МалгІабике. Коммунистически болхлойн партей московски совещане итогий хьакъехьа доклад йир КПСС обкома отдела заведующе П. М. Тонконогова.

Совещане итогаш КПСС ЦК июньски Пленума сонаш массехк раьза а волаш тІаийцар.

Диза Іаьнгара доахаргда доахан

1968 шера боахамо баьча балха итогаш хьахьех, гІожа доакъар кийчдара план 68 процент, цу дакъе йоз кийчъяра план 62 процент мара кхоачаш ца яр баьхьан долаш доаханна Іа дакхадика хьалаш вІаштІехьдаьха ца хилар. Доакъар ца тоъарах дукха хьайбаш лайна. Укх шера хьайбий продукци яккхара лаьккьера декхараш шоеш тІаэцаш соахка дас гІалаташ терсалдаьта балангар боахамий кулгалхой, специалисташ.

Гурахьа нешача доакъара лаьрхІа дІайийна хиеша кхыти йола мило дІакхихьар, бІаьстан юкь а ниттта доакъара алагаш дІалерьттув боахам хилар, цудухьа цхьайола участкаш жассехказа мха дІае йийлар. Масала, «Красное знамя» яхача алхха цхьан колхозе мило дІакхихьа гурахьа бийна мукх кхоза мхабе бийзар 465 гектара тІа.

Цу тайпара моттигаш дукха а. Цхьабакъда, юрта боахама къахьегамхой боханзар. Іалама, низашта дукхьаъттар уж: хІалуьра, юха а оалар, пІаьха а дьдура хлатаан. Цуа тІехьагІа шортта йоачаш а йолленна... тІаьлар доакъара лаьрхІа бІаьстан нехье дІайийна культуреш. ХІанз хийцна дІадоладенна дІадийна баьнеш хьакхара балдаш, хІаьта ахха йол яккхі дІаьйнай 6,7 эзар гектар судашка. ХІара гектара тІара 1,5—2,0 тонн ялла яргья. ДІайийначa баьнех йол яккхара балхаш, дика чакхдаьхар «Терский» совхозе», Ленина цІерагІча, «Россия», «Красное знамя», яхача колхозашка, «Терский» совхозе цхьацхаьнча участкашка хІара гектара тІара 4,5 тонн лоцерна аьла яьккхай, цудухьа цу боахаме хІэкзле а 3 эзар тонн гаргга е ашалох 27 процент аьла кийчъяьй.

1-ча июле кхаччалца кийчдаь гІожа доакъараш 5800 тонн да шера планагІа кийчье езача 50641 тоннах.

ХІанз массанахьа а цкьаьтарра чузна доладаьх ба боьла хлатаан, цудухьа керттера низ цига тІадерзабаьб. Цхьабакъда, гесса бийцабаьа йоз кийчъяра бехк а, йуа совгІа шоай доакъарий ресурсаш дукхагІа Іоаяр дузьа «Красное знамя» яхачен Ленина цІерагІчен колхозашка Тийрка йистера ушал а хьокхаш латт.

Тийрка йисте дІакхоачача хана бІарг кхет форд сакха сайна латтача хохьхча ярахь, бІаьш шераш хьаьлагІа дена тхов тІа бехкаш хинааб ца, цхьабакъда, укх шера силос йолла лаьрхІа цунах. ХьалхагІа саина сатийна ца уж моттигаш хІана, моторий тега доьал цига: йоша эра хьеккхаш вовла тракторист Шельдиев Викторий комбайнер Пивогов Алексейи, хІаьта из хІанз гектара дика тоьбеннаб, хІаьба ба. 7-гІа ди да цунах силос йоаллаш латта, тІа-тІа дукхагІа хьалбуаш латт кІорг. 100—150 тоннах кІезигагІа йоацаш цуй силос йолла лаьрхІа боахама.

Хала къахьегам ба ушалийра эра боаккхнага.

ГІуллакх ништа аьлча, оршх доакъар дакхха лаьрхІа хиннадаь боахама, цудухьа ушиетой, гужнаш хІа ца а доахаш дитад, хІаьта укхІалальмате дукха да, цхьацхьадараш кхьиетта 0,5 метр лакха а дакхш. Цига сихъяра механизатор — колхоза керттерча механика Василий Николаевич Мунича, гага а деха, силосни комбайна аьтту оагІорахьара кодьжанна чарх еллар, тІаккха цу сахьате лакхьелар агрегата балха овсарле, хІана аьлча хІанз гуракнага чуссалдаш комбайн.

Доакъарийна баьчаш хьокхача мотте массалоза хІана аьттув болаш дайар Ленина цІерагІча колхозе а. Кулгашна дІахха бийцар кІегарган, пиналь, тІаккха нара косилкаш боаланиттха йоа хилалзар. Шоаш ца гарра хала да, дале а, хьайбаш лелалераше йоах: Іай атгагІа хургдв. Кхы а дукха я торешаш, цхьабакъда, култ-кара мангал хьакха мах тоъаш, хІаьта дукха баьнаш я нахкъаьнта, орашта йисте гІалла цхьабакъда, хьокхаш ац.

ГІожа доакъараш кийчдара план кхоачашъяра шоай беррига низаш тІадохийт боахамий кулгалхоша.

Д. ПИЛИПЕНКО,
Наурски района производственни управлене керттера [illegible].

Беррига низ — декхараш кхоачашдара

Пачхьалкхен план хІара боахама закон да. ХІаьта лаьтта лелдераша хаттама хьалаш ниттча тайпара хиннадале а массаза а шоай резерваш лох план кхоачашъяра. Укх шера юртбоахама къахьегамхошта хьалхашка этта халонаш къаьстта чІоагІа хоалуш яр Шелковской, Наурски районашка: лайбуранаш, юкь йоагаеш бола бІайха мух — из беррига а лайнад цар укх шера. Дале а сводка хьахьех пачхьалкхенга масса а тайпара хьайбай продукташ йохкара ах шера план кхоачашъяраш Наурски Шелковской районий хьайбаш лелдераш болга.

Цу гІуллакха туйна еш пачхьалкхенга хьайбай продукташ йохкар ах шера план кхоачаш ца яра бехк хаттама хьалашта латІабехкача боахамий кулгалхоша.

Дукхача хана дера шоайла яхье а бахана къахьегаш ба Шелковской, Наура, Надтеречни районий къахьегамхой. Каст-каста вІаши тІахьожаш хоаттабу цар, опыт дІа-иха нйо. ХІара найсденнач тІаьхха Надтеречни района хьайбаш лелдераш тІехьабуснаь? Пачхьалкхенга ерриге хьайбай продукташ йохкара ах шера план кхоачашъяьаш цар, дІадахача шера хьалхарча ах шерарчул 25 процент кІезигагІа дух, шура, фуаш деннад даьхена укх шера.

Цу тайпара хьалаш «тгад экономически низ болча, дийша кадраш лаьтта хьаьнен волча Суьженски района а. Масала, шура ІалашъеагІа дІалахача шера укх хаьнчул 22 процент, хІаьта фуаш Іалашъяра 14 процент ашалесраз районе. Шелковской района къахьегамхой торе хинаий шоай социалистически декхарчий чотах пачхьалкхенга 805 тонн шура йохка, хІаьта Суьженски района къахьегамхоша пландах йоаттІамдь 842 тонн кІезигагІа елий шура.

ХІара колхозе, совхозе хьайбаш лелдерий, берригача юртбоахама къахьегамхой декхар да дезза ца сар махуда; сихагІа укх шера план кхоачашъярах кхочам ца а беш социалистически декхараш кхоачашдара шоай низ тІабербар.

ПАЧХЬАЛКХЕНГА ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ — ЙОХКАРА АХ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯРАХ ЙОЛА СВОДКА

(План проценташца).

Районаш	дух	шура	фуаш	тхи
Ачхой-Мартан	122	74	100,1	100
Ведана	115	—	102	102
Грозненски	90	73	72	107
Гудермески	100	100,5	102	70
МалгІабика	112	90	100	104
Надтеречни	75	86	72	74
Наьсарен	111	73	56	115
Наурски	113	105	115	111
Ножай-Юрта	126	—	63	82
Советски	115	—	77	61
Суьженски	108	87	88	117
Урус-Мартановски	107	66	63	103
Шаьла	105	90	97	121
Шелковской	117	134	102	112
Ерригача республике	105	84	82	108

УЖ КХОАЧАМБОАЦАРАШ ЛА ЙИШ ЯЦ

Дуьненна йоаш лоархIаме гIулакх да наха чубаха цIенош хьалдар, хIана аьлча, уж ца тоьар бахьан долаш дукха хьонахь лоа вай. Из иштта хиларе а шерагIа шерара гIиллош хьалхара план кхоачачIаьи республике. Хаттар отт хьалхашка: хIана, фу бахьан долаш кхоачачIаьи республика дукхахча гIишлошьена организацеша наха чубаха цIенош, кхьийола объекташ хьалхара план.

Цунна хьалхъадена мел бетта республике гIишлон балхашта тIалхьожа дIахьош гучадаьннача кхоачамбоацарех цхьа дувзарга да вай.

Сунженски районерча Серноводски юртбоахама техникума лаьрхIа общежитии 40 квартира йола цIаи хьалдеш я «Чеченгельстрой» треста дIа-юха дела № 432 йола колонна. 3200 квадратни метр мара йоаца уж объектах соахка 4-ча кварталe дь яха езаш яр. Цхьабакъа, уж хIанз а йистелла цаьн я. Ала деза, уж объекташ хьалхь а хьиха, «Кавсантехмонтаж» цIкара басар а хьиха шоллагIа басар хьокхаш гражданеки оборон, балхаш чакхдаха мара ца дезаш латташ хилар. Дерриге цу балхашка дIагIоргда 3 эзар сом мара дац. Хьанна хьалхь латта уж объектах йисте хIана яхан? Кертера балхан ер да. Заказчика бехкагIа кийча ца технически документаш, чакхдалиадаш йоалхьарел хий чуйиллареи балхаш. Июнь бутт хьахиннача хана а тIехьа чурча бахьий список дIадалаш договор оттаэжан дар.

Цудухьа уж балхаш кхоачашдара эша ахча хьахийладан, хьалхча гIишлон монтажни балхаш доатта ахча дIа а лан. Вайна мa хаара, беррига бехк заказчика ба. Бехктоксаме ца хеташ хьинахьа объекташта эшача оборудованеца комплекташ яьшi, цудухьа тIехьа ямнай уж объекташ. Техникума кулгалхоша дешархой а хьехархой а хьалаш да тоалдаш совгIа вIаштта шин шера хьалдаь хургдоала 3 эзар совгIа квадратни метр йола нах чубаха цIенош юкъе дитах.

Цу тайпара гIулакхаш кхьачаха а найсцу. Из бахьан долаш 1968 шера 20—25 эзар квадратни метр йола цIенош хьал ца деш дисас.

Дахке дийдача балханех йисте ца доалаш латт «Алханчуртский» совхозе 8 квартирин цIа, контора, берий бош, торгови центр (заказчик «Скототоргмаш» трест) шу гIулакха боатIаш бола тIахьожам ца лоаттабара бехке я юрта бахьам, Министерство а.

Грозныйча кхоалагIчен йиъбалгIачек микрорайонашка инженерни коммуникацеш хьалъяра проектно - сметни документацеш июль бутт юкъе кхоачаш кийча хула бокка хьонам хургба. Юкъейса хьа лоаца хилдарга дилла, бехтохьаме гIулакх дa гIишлошьерьа кхоачашдо дезар. Арахьара инженерни коммуникации йоацаш цхьаькха здани эксплуатаце дIаяла йиш яц. Укх шера задание

17 эзар совгIа квадратни метр нах чубаха цIенош хьалдь даха дезаш я «Грозпромстрой» трест. Цхьабакъа, уж шоай хьакахьа йистедахара партIагIа, леттIа чакххаха йиш йола электроэнерги, газ, хий чудиллара балхаш сихеш шоай ертер, торонаш, шин оарцаIбахкхаш за дезача хьала тIа оттаб гIишлоштьерахи заказчика бехкагIа. Иштта хьал хургдолар, вагахь санна Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совете чуйоатIача УКС (капитальни гIишлон яра управлени) 1 сентябре 1968 шера тIа гIишлоштьераштa проектно-сметни документаш кийчъь валаре. Уж документаш ца хилар бахьан долаш хIанз а тIехь республика районашка 100 квадратни метр цIенош хьалде дезаш дьадан Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама Министерства ПМК. Проектно-сметни документаш кийча ца хиларах 10 эзар совгIа квадратни метр цIенош шин ханахьа йисте ца дала мегаш да. Нагахь санна уж документаш дIахоаче укх шера графикаш балхаш чакхдаха ца кхе мег гIишлоштьерча организацеш. Цул совгIа, пачхьалкхенна доккха зе хул, материальни хьунаш ресурсаш эшача боаллаш дIаьхкачийташ.

Цхьа-бахьан да шоаш декхарийла йолча организацеша бохз лертIа вIаштIехь, ца баккхар.

Гишлошьерча уж кхоачамбоацараш дукхха за хьалха деш гIучадьалья. Цхьабакъа гIишлошьерча организацеша, заказчикаша, план уттаеча органаша хьа уж гIалатш ца дувллийтара хIевита терко ю. Кердача шера оттаю план шоашка дийнача гIалаташа ювзаш.

Ала лоарьа, во мел подрядни организацей бох, во хьалха гIишлош, лоха я кхахьегама оьсарле. Цух балхаш да цIенош, кхьйола гIирсаш цхьан моттиге на а бон, доаржаданьа дукхахча маттигашка хьалдар, халачен отделочни балхашта механизаци ца яр. ГIишлошьерча организацеш гIишлон материалаша ханнахьен вашаьа боарамагIен Iалаш ца яран дукха эзха ха йоаьрох чIоагIа лохьйо кхахьегама оьсарле.

«Чечингельстрой» тресте, «Чечингхолхозстрой» объединене, кхы дукхача организацеша прогрессивни методаш тохкарен балха юкъехьаьхара гIулакх геттара мела лел, кхахьегама эшенна ийна дикаа вIаштIехьбаьккхахь, социалистически ахь шерра йоаржахьна.

Уж кхоачамбоацараш сихха дIадахара дIахо йоалча хана ца хилийтара ерргиг теронаш, беррига низ оарцагIанкха декхарийла я партийни, профсоюзни организацеш, гIишлон предприятей кулгалхой. ТIаккха мара кхоачашбоалдарьи пятилетка дIьлагIача шера паччахьалкхен задани.

Н. САЛТАХАНОВ,

НПСС Нохч - ГIалгIай обкома гIишлон отдела инструктор.

ЗЕХЬА ЙОАЮ БАЛХА МИНОТАШ

Дукха ца хIанз Назране кIира ахь дийнахь болх бош йола предприятеш, организацеш, учрежденеш. ЧIоагIа ркъа ба нах цу гIулакха.

ХIаьта а ру балха минотий боагIача гайнора кхом массанахьа а бац.

Городе керттерчарех лоархIаш я «Электроинструмент» яха завод. Хьожарга вай цига миштa вIаштIехьбаьккхаб балха минотанта кхои байтара дукха лоаттабу кьовсам. Балха ханах пайда эцила, къахьегам вIаштIехьбаьккхилта, къахьегама дисциплина тоае аьнна СССР-а министрий Совета 1968 шера 7 августе баь соцам укхаза миштa кхоачашбу.

Укх шера дIабахача пхе беттa нах я оборудовани я болх ца беш латта балха миноташ дагаря нь вIашкатехача 4000 сага-сахьат хилар. Вешта аьлча хIара денна пайда боацаш 40 сахьат ха йоаю

укхаза. Цу юкъа нах балха тIехьбуьлаш укхаза доалаьа 75 балха сахьат. Укхаза къахьегаш болча 1100 болхлошка дилача ца дa 1296 сага-ди. Хьажал мел ж хул завода мигахьа санна укхаза хIара сага-динахь 37,3 сома продукци арахецила лаьрхIаьа!

Иштта Iаткъ уж хIара денна бIарга ца гуш, теркал ца еш дIаухийте миноташ. Нагахь санна парех боагIача тайпара заводе пайда эна хьожаре, хIанз укхаза болхлой ца тоьар бахьан долаш хула юхаметтаоттаргдар кхы вIалла хIама дене я.

Иштта дукха балха ха йов кхыча лоархIамерча предприятешка, мельзаводе, трикотажни фабрике, кирпични сча заводе.

А. ТЕРКАКИЕВ,

Навсарерча халкъа тIахьожамхой комитета председатель.

СВЕРДЛОВСКИ ОБЛАСТЬ. «Ураласбест» яхача тресте вIалагIа асбофабрика болх бе йоалаьлаш я.

Кердача гIирсий масштабаш йолча къаьстта доккхий хIоамаш бIаргадаьна уралхошa а: миска дихьача кхьогIа асбофабрикашa нийсаргIолле дуне тIа кхе цхьаькха яц. ХIара шера миллионаш тоннаш руда чакх а доаллаш бIаьш эзараш тоннаш асбеста тергIа ю.

СУРТА ТIА: асбофобогатительни фабрика кагийча а мiьерча а бIарагIе руда ента кордусаш.

А. Грахова сурт.

ТАСС фотохроника.

Ленина санна къахьега, ваха, деша

Кагирхой дош чIоагIа да

Сийлахь - воккха В. И. Ленин вагча 100 шу дизара сийна социалистически ахь къаьстта шерагIа хьажа ха я хIинарвьар. Тахарин станока хьалашка, совхозой, колхозий кхаина, Iилман лабораторешка къахьегаш болхь шоай бахьча вагча 100 шу дизара баха боагIача бесса нахьабахара къовсам боаржаьа эзараш кагирхой.

Цу сийлен ден сийна социалистически ахье дакъа лоацача вай республика комсомольски организацеш балла укх денош белгалдар ца кагирхой хьахьегама хьинар айдалар, кагирхошта коммунистически кхетам балара керда бала формаш тахкар.

Тахан цар беш бола беррига идейно - политически кхетамен бахь «ВЛКСМ 50 шу дизарах кагирхошта коммунистически кхетам балара хьалхашка латтача декхарех» аьнна бола КПСС ЦК соцам ларде а лурваш бу. Белгалде доагIа ца соцам вахаре чакхбоаккхача Нохч-ГIалгIайчен комсомолла дукха карагIдаьннайта.

Республика кагирхой чIоагIа хьалхальпал грозненски химкомбината оператора А. Буданенкос «Ленински къахьегама вахта ударник» яха ший наькхара дIадолаь дика гIулакх. ХIана республика эзараша хьонаь, производства ца уже Ленин юбилей сийна юкъенийнаш декъевша ленински юбилей сийна дакъа социалистически йеххарш тIаийша. Къаьстта айбаьб юхханарча комсомольски организацеша кагирхошта юкъера кхетама бола республике комсомольский кагирхой къахьегама

общественни гIулакхий ленински зачет дIайодэлча гIоне. Зачета хьалхарча этапе 50 эзар комсомольцо дашй хургIола порученеш кийсар, 25 эзар совгIа волча кагирхочо индивидуальни декхараш тIайиллар.

ВЛКСМ обкома бюрос Ленински зачета доакъашхочо лаьрхI, книжкаш арахийнад. Цу тIа дIаязду хIара кагирхочо тIайийна декхараш, социалистически ахье дакъа лоацаш хилар, хIанз йола В. И. Ленина произведенеш, профессиональни юкъера оборазована, обществени боарам лаьрхI, обществени балха дакъа лоацаш хилар, иштта дIахо.

Ленински зачета тхьхара этап чакхйоалаш 3538 кагирхо ВЛКСМ членашна дIайийрахь 54 комсомолецо КПСС члений кандидатала дIална мегаваш.

ХIанз дIайодэлча ленински зачета шоллагIа этап. ТIайийна декхараш кхоачашдеш беррига ниэ тIа а бохийташ юкъахьамарча комсомольски организацеш иштта терко ю кагирхошта къаьсттагIа кхетам балара дена. Цу хьакъехь бокхха лоархIаш болаш я «Професси дикагIвар» вьиг боаржаь традицинон ахь. В. И. Ленина юбилея сийна ийс профессеш дикагIвар къаставара, конкурсаш. ХIанз къаьстта ВЛКСМ обкома теркаш тIахоьи шерра хьажи комсомольско-кагирхой звеноашта юкъера социалистически ахье. Цига дакъа лоацаш я промышлении предприятей, транспорта, гIишлошьера, сов

хозашкара, колхозашкара 600 комсомольско - кагирхой звено. Укх денош шоашкара къаьстта дикха толам, гIулакхаш хьалойт юртбоахаме къахьегача кагирхошта. Дакха алата хьувкъам чудара лоаттабеча къовсаме дакъа доал 176 комсомольско - кагирхой звеноаш, бригадаш. ВЛКСМ обкома бюрос республике лаххагIа хьажiа хьувкъам къебачча механизировании звеноана карара-кара тела Ше байрах хьожадьа, цул совгIа аьха хьаьам белгалдьа. Республика районашка ахь мерчай Ленина ордена кавалерий сийна хьожаь памятни вашоэш ахара.

Иштта шера хьажай вай республике тIахь цу шера план ханал хьалха кхоачашьюра гIехьара социалистически ахь. Цу хьакъехьа лоархIаме моттиг дIалоаш къоначча болхлой технически говзал лакхъяра гIулакхо. Цунна дукхадена НТО ВОИР областной советашта цхьана «Ленински юбилея къоначча говзали техники» яхача деhнах обществени хьажар чакхдоахка. Цу хьакъехь чIоагIа хьаллагьаб «Юхе цхьаь цаI тIехьанусар ца хилийта яха» болх. Мехкадьаьттa дольа комсомольско - кагирхой бригадаша «Пхе ден задани ди дийнахьа яхача» лоаттаб болх бу.

Тахан доккхал а ден производства хьоначча хьахкее лелаерий шерагIи боах ал. Уж ба «Красный молот» завода котельник Беленко Валерий, ПТК лаборантка Кузьмина Лариса, «Электроинст

румент» завода слесарь Могушков Бекхан, Советски района Орджоникидзе шерагIача колхоза тхьамка кхедеча звено къахьегамо Басханова Табарик иштта дукха кхыбараш.

Кагирхошта коммунистически кхетам балара бала лоархIаме моттиг дIалоаш ленинизма пропаганда. Республика традиционни а хилла дIалтад кагирхой лекторе гIарсаре деноаш. ВЛКСМ обкома «Ленина гений—нохалехь детахьаш» яха лекторий хьайийхий. Цига кагирхошта хьалхашка В. И. Ленинах лаьн, къамалаш ду советски партийни болхлоша, Iилманош, хьехархоша. Дика стихотворенеш, очерк, дуцар, В. И. Ленинах лаьна кхьйола художественни произведенеш яьшра, кийс кхолара конкурс кхайкадьа ВЛКСМ обкомо, хIаьта кагирхой дикагIа произведенеш хьалашта премиш а белгалдьа.

О. МАНИЕВ,

ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

Курски областной юртбоахама опытни стание босешкара, бераашкара, аренашкара кIезига пайда луш дола даатташ карадерзадеш балхаш ду. Хьалха сагала буц, кхьйола йоархIаш тIаювлаш хига нача хIанз листта тIаьвина кострa, люцерн, эспарцет, овсяница ехи бахьаш я.

Уж даатташ дIаьо а карадерьа деш да.

СУРТА ТIА: опытни стание босешкарен орашкарен баьцеш хьокхаш латт.

О. Сизова сурт.

ТАСС фотохроника.

Болх дика вIаштIехьбаьккхаб

Ерриге уьйла тIаккхийта хьийжар тха района къахьегамхой коммунистически болхлой партей дунен хьалхашта юкъерча совещане балдаьа.

Совещане материалаш, мохь Л. И. Брежнева доклад, коммунистически болхлой партей викътельствагIа Советски правительства ахьийта заявлени цхьанмиттигаш хилар района пропагандашка предприятешка, колхозашка, совхозашка. Миттигашка дIахьа лоацаш хиина нах чIоагIа вIегIахьа бо китайски пропагандa лелаеча ийрача гIулакхашта.

Империализмаца къовсам лоаттабара дунен коммунистически болхлой партей дерригача антиимпериалистически низаш барт цхьаэгIа лоаттаю кхоталенен хилара тIардалае барт политика дот разъяснаа латта гIулакхашта.

Совещане материалаш йовзийтара цирка пропаганда ярн далча деша хетахь агитаторий, политинформаторий, лекторий, докладчикий семинар йир парте горкомо.

Массанахьа, ерригача предприятей, колхозий, совхозий партийни организацеша агитаторша ца пропагандисташа Л. И. Брежнева яь доклад «Хьанзарча этапе империализмаца къовсам лоаттабара, коммунистически партей, дерригача антиимпериалистически низай барт цхьаэгIа хилийтара хьалхашка латта декхараш» аха кертеда документ. «В. И. Ленина бIаь шу дизара хетадь кхайкарал», «Шамар лорабара возвайн». Цу

материалаш лаьца беседаш я антиинформаторша я.

Цу лоархIамерча балха юкъе хьинаре дакъа лоаш машинохьа стание партийни организаце секретарь заместитель А. И. Андреева, СМУ-11 арматурщица, И. Морозова, кхычар.

Партийно - советски актива балхлохх латта пропагандистски группаш хьийтар предприятешка, колхозашка, совхозашка Московски совещане итогаш къахьегамхошта дIайовзийтара. ХIаьдахьа цу темах лаьца докладаш ийй парте горкома секретарь В. Ф. Шанина, КПСС горкома бюро члена Е. А. Гриданина, парте горкома болхлоша А. В. Халдарова, В. К. Верещина, кхычар.

Совещане документашта хинача лоархIамерча къаьст-къаьстача дешах лаьца докладаш кийчьиш ба парте горкома лекторски группа «Знание» яхача обществе членаш.

Парте горком, белгальъча мероприятеш лаьрхIа политинформатора, агитаторa, лекторашa, ешарIолча денсей, докладий, беседай тематика оттае. Покхий предприятешка совещане материалах лаьца дукха лекций ешарьа.

Совещане материалаш йовзийтара пропаганда ярн бол дIабаха лаьрхIа дифференцированни методаш: предприятешка, къахьегамхой бахача моттигашка, плIагIарча лекторешка, кагирхойтен кхалхихан юкъе.

Н. СОКОЛОВА,

КПСС Гудермесски горкома пропаганди агитаци отдела заведующи.

КЕРДА ТОРОНАШ ГУЧАЙОАХАШ

Чакхдаьннад пятилетка диълагIча шера хьалхара эт шу. ШоллагIча ах шера план тIехкхоачашъяра беррига низ тIабахийта къахьегаш ба хIанз кренинг-завода технологаш.

Ялх бетта продукцеи реализаци яра валаш 102,1 процент кхоачашъяьй завода коллективо. Планах лаьрхIачул совгIа дIаяхьийта кийча продукци бIаьш эзараш сомий мьхха я. Уж къахьегам, толамаш дьахад къаьсттача халача хьалашка. Ханнахьа мехкдаьтта продукташ дIа ца кхахьар бахьан долаш уж дукха Iайнай заводе. Цу гIулакхо чIоагIа тIехьатетт тха болх, хIана аьлча чакхъякка кийчъяь продукци дIачулхийта кхоачамхилал резервуарни парк яц. Из бахьан долаш цхьайолча хана, установкаш соца ца яр дукха, кийча продукци бедал йолча юха дIачулхийташ моттигаш нийсъелар.

Цхьабакъа, уж санна хала хьалаш нийсденна дале а, цхьа бутт дIабахийтабаш завода коллективо бетта план кхоачаш ца еш. Паччахьалкхенна пайда бара ах шера задани тIехкхоачашъяьй. Къахьегама оьсарле лакхъяра план 2,7 процент тIехкхоачашъяьй, хIаьт, соахка хьалхарча ах шера хиинача 2,6 процент лакхъеннай яз. Укх шера хьалхарча квартале кхембара дальке тIадиеса паччахьалкхен декхар гIер, дIа а доаккхаш, ялх бетта задане совгIа дукха доагор, электроэнерги, хий, Iы, кхьйола материалаш кховир.

Паччахьалкхен план толамца кхоачашъяр, крекингистаьа даьр фуд? Завода партийни профсоюзни организацеша оарцагIа баьхар завода беррига болхлой хьалхашка латта декхараш кхоачашдара. Бригадай, сменай, установкай коллективаш йолча уж декхараш дIадовлийташ беседаш йир парторганизатораша, политинформатораша, профсоюза цехкий председателаша. Массайолча цехашка къахьегама оьсарле лакхъяра тIаерзаь болхлой собранеш хилар.

Аратеца мехкдаьтта продукци дукхагIа хилийтара механикий служба кийч а яь, производства юкъейнахьар установкашта ремонт еш йоаккха ха кIезигъяра тIаерзаь йола мероприятеш. Цу гIулакх, лаьрхIа ремонт еча мел эша материалаш хиннахьа кийчъю, дикагIча оагIорахьа вIаштIехьбаьккхар къахьегам, пайда ца эцаш ремонтникаша дIаухийта ха кIезигйир. Из бахьан долаш хIара установкаш ремонт еча дIа йоаш да цхьа хии бийсеи кIезигьелар. Планал совгIа арахеца йиш хилар эзараш тоннаш продукци.

Хьалхашка латта декхараш кхоачашдеча хьинаре къахьийгал завода технологаша я. Укх шера Iана хьалхш чIоагIа хала хинна дале а, технологически режим телхаеш моттигаш дукха кIезигагIа хинай дIадахача шера хиянахарел.

Коллектива низаш производства балха юкъейнахьай цхьайола технически мероприятеш. Царех эттара дукхагIа пайда болаш йола мероприятиш яр установкаша чакхйоахача продукцеиа драматизированни бедаш тIатохар. Укх шера цига установке йолкачка яра йола шин мероприятии чакхъяккха езаш яр. ХIаьта парех цаI хIанзлехьа толамца чакхъьяккхай. Из бахьан долаш шера арахеца продукци цхьа миллион сома мьаха дукхагIа хул. Дикка лакхъю къахьегама оьсарле. Цул совгIа цу мероприяте дикка ертача дахьар болхлой хьалаш, кIезигйир ремонт еча хана йоаю ха.

Завода коллективо доахача къахьегама толамашта юкъе дизза дакъа лаьцад рационализатораша. Цар ах шера кийчъяьй 250 рационализаторски предложени, парех производства юкъейнахьай 228 предложени. Цар паччахьалкхенна баь пайда 128 эзар сом да.

Дукха балхаш даьд заводе къахьегама оьсарле лакхъяра тIадерзадаь я. Цу чотах ер шу чакхдалалехьа планал совгIа арахеца лаьрхIа валови продукци 600 эзар сома мьаха я. Кхычахь, балха вахха йиш йоаш нуьгьашкха лаьрхIад 60 болхло. Парех цхьайола мероприятеш хьалхарча ах шера производства юкъейнахьай, вож юхейиса мероприятеш шу чакхдалалехьа чакхйоахаргья. Цар завода коллектива къахьегама оьсарле 4,3 процент лакхъерга.

Паччахьалкхен план кхоачашъярах кхоачамбаь Iац завода болхлой, цар чIоагIа къовсам лоаттабу тIайийна декхараш а ханал хьалха, кхоачашдара. Ше шера план 1970-ча шера 7-ча ноябре кхоачамбоацара ... дIайолаьр тха коллектив я. ДIадахача кхаь шерен ах шерен дьахача къахьегама толамаша къьегга хьахьокх тIайийна социалистически декхараш толамца кхоачашдергхилар. Кхаь шера планах лаьрхIачул совгIа арахийца валови продукци итташ миллионаш сомий мьаха я. Укх шера хьалхарча ах шера тIайийнача декхарех кходе дезаш хинна доагор 250 тонн болча кхоьвьр 1100 тонн я, хIаьта кхоеза хинна электроэнерги 160 эзар киловатт-сахьат долча кхоьавр 1240 эзар киловатт - сахьат да.

Социалистически декхараш кхоачашдеча хьалха латт коммунисташ В. И. Петров а А. П. Сухоребриков керте латтача цхьоалагIчен шоллагIчен цехий коллективаш. Цар ах шера план ханал бархI ди хьалха кхоачашъяьй. Царел а хьалха ах шера план кхоачашйир ин. Кононенко,

Кайдаш, Грекин керте латтача установкай коллективаша.

Ах шера планах тIайийна социалистически декхараш кхоачашдара иштта дика хьалхьийтай социалистически установкай гIонна болча цехий коллективаша. Коаьсттене хьехкаш а телаш хьинаре къахьегаш белгалбаьна № 5 йолча установкай боккхалгIош операторш В. Фролов, Ю. Павловский, Н. Константинов, №№ 13 — 14, 15—16 йолча установкай технологаш И. Мороз, Г. Масленкин, П. Кривоаланов, кхы дукхахбараш.

ХIанз а тIехьа тха завода коллектива халача хьалашка болх беш я. Машинаяхкха организацеша ший ханнахьа дIадоал кийча продукци. Къаьстта во латт бензин фаталген дIасара гIулакх.

Уж халонаш эша а еш, шера планаш тIайийна социалистически декхараш кхоачашдара беррига шоай ниэ тIабахийта къахьегаш ба завода технологаш.

Р. МАРТИРОСОВ,

КПСС XXIII-ча съезда цIерагIча Грозненски крекинг - завода мартира законмашт.

«СЕРДАЛО»

2-гIа оагI., 10 июнь, 1969 шу.

Партийни вахар

Парткоми производства экономикей

Промышленни предприятеша кердача хьалашка беча балхо партийни организацешкара керда гӀулакхаш дӀадех.

Завода коллективе я хӀара болх беш вола саг къахьегамах хьахиначо ше бехкгоккхаме хетарг волаш хьалкхевара, производство дӀахо лакхъяр дукха лоттабеча хьинарерча къовсам уж юкъеозара, цар хьинар айхара новкъостал дергдола тайп-тайпара формаш.

Партийни организаце беча балха формаех цаӀ я дьшнача производственни балхех хьахиннар фуд хейташ коллективага хаддашта хоам белга. Шерра ярьжача хоама формага хьокхамий Доскага гӀолла еча информацел совгӀа, оаха къьостта рубрика оттаьй «Машиностроитель» яхача многотиражни газета тӀа. Нагахьа санна хьалхагӀа заводо баьча балха итогаш хӀара бетта мара еш хиннаеце, хӀанз хӀара денна ю. Цу информацех завода белхлошта ховрга продукци дӀаяхийтаре, цунна реализаци яра, пайда бара план кхоачаш мишта ю. Болх дикагӀа малагӀчо цехий коллективаша бу а тӀехьаюсараш малагӀаш я а. Йоккха йоацача заметка тӀа цигга хьахьоху дуьлийта гӀалаташ, уж тоадара наькъаш.

Хевш ма дарра, керлача хьалашка болх беш йолча предприятей производство дегӀакхувлара, социальне - культурни мероприятей, материальни поощрене фондаш хьаю квартал чакхъяьлча. Ше хьийгача къих хьахиннар коллективана дӀадензий тилга, хӀара квартале завода цехашкен отделашкен а ухаш завода кулгалхоша, парткомен завкомен членаша беседаш ю завода коллектива балха итогех, балха боахкараша. ДӀахойт предприяте фондаш мишта вӀашагӀьехкай, балха тӀа тергал ца деш диса хӀамаш мала гӀаш да а фондаш вӀашагӀйохкара цар низ Ӏоткъьи баьб а. Цига дӀахо йодача хана дола декхараш оттадац. Цу тайпарча хоамаша мел пайда лу хьахьоху беседа чакхъяьнначул тӀехьагӀа дукхача болхлоша службай, цехий, бӀарччача завода гӀулакхаш тоадара тӀаерзаь шоай предложенеш телаш хилар.

Дика результаташ ду тхацига хилла а чакхдоахача производства резерваш лахара деча дукха нах юкъе болча хьажара-ша.

Масала, укх тӀеххьарча шина хӀамаш хъом мишта бу хьежача хана цу балха юкъелзар болх бечарех 1900 саг. Хьажар хӀаделадалле хьалхагӀа цехий, отделий коллективашка боккха хьехама болх баьб партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша. Хьажара кулгалде хьажара комиссеш вӀашагӀьеккар хӀара цехе. Боккха болх чакхбаккхар баьсан долаш хьажар чакхдоаккхача комиссешка 850 предложени елар, царех 735 производстве чакхъяккха аьнна тӀанийнай. Завода цехашка хьажар долча хана 260 эзар сом экономически эффект а луш йола 558 предложени юкъейихьай завода цехашка.

ГӀулакх лоаза а доккаш предприяте экономикана влиани яра эггара хьалха экономически дина хийче яшӀ арьзиц. ЛоаргӀаме да, кулгалхоша меттел, беррига болхлоша а экономически знанеш кареараяр. Цу гӀулакха заводе вӀашагӀьехкай хьалха латтача опыта школаш, кулгалхеча болдлой семинараш, коммунистически къахьегама школаш, паст-пасть экономически конференцеш ю.

Цехийн службайн гӀулакхашта тӀахьежам лоттабара партийни комитето 1969 шера июне ладийгӀар экономически конференце енна рекомендацеш кхоачаш мишта ю дувцаш завода директора нов. Н. Колесникова дьча информацега. Из дош кийчдеш дикка комиссе белгалдаьккхар, экономически конференци чакхъяьккхарой цига тӀанийца рекомендацеш кхоачашъяоол завода техникое - экономически хьоккхамаш тоадара новкъостал дал хилар.

Масала. 1968 шера дерригача хьоккхамашка диллача план кхоачашйир завода коллективо. Планал совгӀа реализаци яьй 394 сома мааьха продукцена. Дика болх беш хьайниг коллектив 1969 шера а. Конференце енна рекомендацеш кхоачаш а еш, чакхъяьккхаза массехк мероприяте йиш хилийтар дикагӀа йола продукци арахеца а къахьйтама яоодие кхъе а. Прогрессивни технологи шерра юкъе а кхувлаш отдельшта механически обработка яра 7 групповой поточни арен вӀашагӀьеллий завода техника.

Производственни процессашта механизаци автоматизаци ярю цхьайола мероприятеш чакхьяхаре йиш хилийтай производственни процессашта механизаци, боарам 57,1-гара 58,6-нега кхоачабеш айбе. Шерьдий механически хьесапе мел йолча электросварочни балхий объем, хӀьта ерригача объема юкъе цо лоацаца 58 процентага дӀакхоачадаьхь. Из карагӀдьнинад кертерча дакъе коммунисташта В. И. Ештокива, В. Д. Билина, В. А. Рогожина. Цу юкъа завода цехашка чакхъяьккхай 129 болх лоюкъа НОТ-а 5 плана. НОТ-а планаш юкъелхьарех шера 117,5 эзар сом дахча а кхдеш пайда баьб.

Конференце рекомендацеш кхоачаш а еш, кертерча механикен кертерча энергетикан отделий болхлоша ца эшаш йола 15 оборудовани хьатучальккхай, царна реализаци яьй, кхыча предприятешка дӀаехьай уж, 27 оборудованена модернизаци яьй.

Бертера производственни фондаши оборотни средствашн вийса юкъенхалхьарца а коллективай бесам дукхагӀа хилийтар дукха похаяка материальни поощрене фондаш вӀашагӀйоккхара хьакъехьа положени кийчъьай. Цу тайпара массеех мероприяти чакхъяккхаро тоадир кертерча производственни фондехи - оборотни средствашн пайда эцар, хьокхаш. Масала, метала тедача оборудоване хувца не езаш болх беш йоакххача хана коэффициент 1,57 нега хӀьата кузнечно-прессени оборудоване коэффициент 1,72-нега дӀакхоачаьй, 100 сома марьха йолча кертерча производственни фондашта лоархӀаш 3,4 процент дукхагӀа арахец хӀана валови продукция.

Белгтала болх баьб плановоэкономически болхи завода чухьар, хозрасчети тоаяра.

Масала, завода кертерча производственни цехашка боахама расчет юкъейихьай участкай балла, тоъьй ИТР-аш, премеш телларах йола положени. Цу мероприяте йиш хилийтар объема а хӀашагӀйоккха ерригга сатхалаш цьбана дӀателара, план кхоачашьяра хьалхара участкай коллективай бехктоккхам лакхбе.

Боахама расчетах йола положени ремонтни цехе юкъейохьаро йиш хилийтар оборудованена капитальни ремонт яра объем 26 процент лакхъе а цех делаярга дӀабоза мах 24 эзар сом кӀезигбе а.

Чакхъяьхай кхыча тайпара мероприятеш а.

Цу тенах яьнна экономически конференци чакхъяккхаро новкъостал дир производства экономически эффективность лакхъяра къовсам лоаттабара дакъе партийни общественни организацей гӀулакхаш тоадара. Масала, «Арахецача продукцега дӀабоза мах лохбара дакъе цеха коммунистий декхарий хьагъехьара» дош дийцар механически ремонтни цехий гучахьарча партийни собранешка, заводоуправлене, дикагӀа йола продукци арахецарах дол, дош дийца чон лоалаечен мехкалтта аппаратуран цехий коммунисташа.

Материальни поощрене хьакъехьа заводе лелаш йолча положене кӀезиг новкъостал ду цехий экономически хьоккхамаш ма могга тоаде гӀертара, хӀанз а шортига юкъехухь йоккхий технически мероприятеш. Кхы тайпа кхоачамбоахараш а да экономически реформа дегӀакхувларан кӀаргъяран кулгалдара балха тӀа.

Заводе экономически болх тоабара тӀаберзабаь боагӀаш бола совцам тӀанийцар завода партийни комитето. Масала, дукхача машинашъераша дакъе, лоацаш хийтъаь экономически конференци, цига гулбеннарашта завода экономика дешаш хьалхашка а утташ, чакхйоахача формагара тӀанийца рекомендацеш кхоачаш мишта ю хьажара формага кхачалла завода партийни комитето шой бӀаргдоккхаца кӀал лоаттаяу предприяте экономически гӀулакхаш. Цу формаша йиш хулийтарга производства дерригача дикагӀой гӀулакхаш тоаде. Предприяте экономически гӀулакхаш дӀахо дегӀадоалдаран эргадьна тоадаран коллектив кхаш завода партийни организаце тӀагӀертта баьча балхах хьахиннар — пятилети, 4-ча шера хьалхарча ялх бетта план цо телламе кхоачашьяр. Продукцена реализаци яра ялх бетта план 101,5 процент кхоачашъяьй, планал совгӀа реализаци яьй 249 эзар сома мааьха продукцена.

Производства экономически эффективность лакхъяра цу ларда тӀа Ильича юбилея сийна тӀанийца социалистически декхараш сихагӀа кхоачашдара дукха коллективана вӀаши ергӀола керда формаш дӀахо а лохаш а цеховой партийни организацеш.

В. ШЕЯНИН,
«Красный молот» завода парткома секретарь.

САТЕМ БОАЦА САГ

Итт шу хьалха Старогрозненски вӀаьрга бурувлеттача контора директора кабинете чува мегаргий аьнна бахъо а йийха, хьачувоххар зӀамига саг. Из вар Дохшукаев Або. Можи мехки дешанза бераццха зӀамига саг вар из цу хана.

— Фу эшаш венав хьо, — аьнна хаттар дир цу ханарча директора Н. Терентьева.

— Шо долча балха ва безам ба, — аьнна жоп делар зӀамигача саго.

Дукха хаттараш дир зӀамигача сатага нов. Терентьева. Пхе класс мара образовани яц са цо аьлча, хӀелига я аьлар директора. Техника сиха дегӀаух, цудухьа знанеш чӀоагӀа эш. ЗӀамига саг сайрийларча школе деша гӀоргвоаш барт бир цар.

Юххьанца бурувлеттача мугӀарера болхло хилар из. Дукха ца говш гучадьлар бурувлеттаршта из хала хиларах балхах бӀу къожабеш ца хилар, кердалв довзара тӀаккуваш хилар. Цудухьа дукха за ялалехьа верховойла хьожаву из. КарагӀдьниначо кхоачабь Ӏеш самай йоаца Або кхы а дикагӀа къахьега ваьлар. Из а ца зуваш кисанзар. Бурувлеттачун гӀончалла хьожаву из.

Ше болх бешшехьа сайрийнарча школе деша а ухаш, дикачакхъьккхаб цо баьхӀ класс. ХӀанз сайрийнарча техникуме деша ваха кийчлуш ва нов. Дохшукаев.

Ше каралаьна болх, хьалхашка латта декхараш шена кхоачашдеш оператора гӀончалла массехк шера болх бу цо. Цул тӀехьагӀа Або хьожаву «Грознефть» объединенерча учкомбинате бурувлеттоаий курсаш яха. Ялх бутт боаллашехьа тӀехдика чакхъяьхар цо курсаш. Бурувлеттар хилар цох. Цул тӀехьагӀа из хьежаву тӀехкӀоаргача № 666 йолча скважинана бурув тохача:

1968 гӀа шу чӀоагӀа лоархӀаш болаш хилар цунна. Цу шера из дӀанийцар КПСС членалла. Къоначо коммуниста массаза а хьокхаме къахьег. Цудухьа массане а сийдеш лоархӀаш ва из. ХӀанз кхоалагӀа Грозненски горсовета депутаталла хержав Або. Шийх бурувлеттоший бенна тешам цо боабац, даим дияза кхоачашду цар наказаш.

ШӀалхача шера контора вышкомонтажникаш Хаяи-Бертарй № 49 йолча, тӀехкӀоаргача — 6000 метр йолча скважинана вышкен буровой оборудовани вӀашагӀелла боалаш латтача хана, цига начальникалла хьожавир йоккхй опыт йола бурувлеттар, коммунист И. В. Гусев. Шийна беза сменни мастераш бига бокъе елар цунна.

Эттара хьалха цо цӀи яьккхар Грозненски горсовета депутата бурувлеттачун А. Дохшукаева. Из шийца сменни мастералла витарах тӀалат валлизар Иван Власович. ТӀехкӀоаргача скважинана бурув тохача сменашта юкъе хьалкара моттиг дӀахецаш нов. Дохшукаев керте латтача смена.

Скважинана теха бурув 3432 метр кӀоаргденначул тӀехьагӀа эзал кӀоаргача 10 дюймаш хилона ӀочухийтаӀ дӀаш хилар. Из чоалхаме болх толамца чакхбаьккхар цуй смена. Цига хьинаре къахьийгар сменацарча бурувлеттараша С. Роева, А. Веда, М. Зайцева, кхычар. ДӀахо йодача хана лаьттан чепаш тоххача кхы а дикагӀа къахьега лерӀ сатем боацача коммуниста.

А. ТИЩЕНКО.

Социализма мехкашка

ПОЛЬША

Хьалхара ах шу дика ма маьхал йоалаш чакхдаьккха польски металлургаша. Халкъа Польша 25 шу дизара сийна яржача кхьехьинаре дакъа а лоацаш планал совгӀа цар доаладаь 35 эзар тонн болат, прокат — 38 эзар тонн тайп-тайпара турбаш планал 1400 метр совгӀа хьаьяй.

Ер шу юбилейни да польски металлургеша а. Мохк мукъабаьккхача дена дӀахоладеннад цуй истори а. Цу 25 шера мехка хьалъьяй дукха мартеновски пешкаш, коксови батареаш, доменни пешкаш, вальцовани изделеш турбаши арахеца массехк завод.

ХӀанз Ново-Гутерча цхьан металлургически гиганто тӀом хьалехьа беррига мехка лоаладеш хинначул кхозза дукхагӀа болат доаладу. 1968 шера эттара хьалха 11 миллион дукхагӀа болат доаладаь Польша металлургаша.

БОЛГАРИ

Софие кулг яздаь СССР-ан Болгаренен юкъе фецара бувзам оттабара хьакъехьарча соглашенена. Кердача соглашене шин мехка юкъера фецара бувзамаш шердара керда торонаш хьаелу царна юкъера туристически бувзамаш дӀахо а дегӀадоаладара новкъостал а ду.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Цкъа мукъагӀа Крыме отпуске хиннача йовз Остров героерча (Малхбузен чехи) «Шкода» завода продукци. «Шкода—Острава» яхача шаркех йолча троллейбусаша дӀа-юха кхувл Симферополь—Крыма къулбехьен шин маршрутагӀа уха пассажираш.

Островерча завода хьалхара троллейбус арахийца укх денош итт шу дизал. ХӀанз цу сихача а лелаеш атта йолча а массехк эзар машинаша пассажираш дӀа-юха кхувл Чехословаке, дукха кхыча мехкий наькъашка гӀолла. Чешски автобусаш эттара дукхагӀа кӀерех а СССР, Болгари, ГДР.

ЮГОСЛАВИ

Югославе кӀа чуэца доладаьл. Дика хьийкъах из мехка эттара дукхагӀа ялат хулача—Воеводине. СФРЮ цу автономни края кхаш леладераша укх шера 1,7 миллион тонн кӀа чуэца лерхӀ, веццта аьлча Югославе дерригга чуэцача кӀина кхаь даьккъах цаӀ дакъа.

(ТАСС).

ДӀайийнача культурашта — дика гӀулакх

Ка бода ялаташ чуэпара болх шийтта дийнахь чакхбаккха уйла я тха. Тхона хов из декхар кхоачаше атта хургдоацилга. Комбайнаш тӀера дӀанхай аьнна дита йиш яц хьон: ча вӀашкатоха, из ферме дӀадаьа, шоллагӀа хьувкьаш кхебара даьтта кийчде — дукха да де дезараш. Цу гӀулакха а уйла яьй оаха.

Ялаташ чуэцара балхаш санна сатота хет тхона шоллагӀа ювча культурашта де деза Ӏунал а. Из вӀалла иеза дита йиш яц. Нагахьа санна оаха хьажкӀаш дика ца кхейойя паччахьалкхенна ялат дӀадалара тӀанийца социалистически декхар кхоачашдулургдац тхона. Хийттача тайпара дика хиннадац кӀо. Из дегӀаахадоладелча чӀоагӀа йокъал эттар Ньасаре. Цудухьа къьостта теркам тӀабахийта къахьег тха механизатораша 400 совгӀа гектар хьажкӀаш тӀа, кхыча культураш тӀа.

Тха цӀи хезача звеньевойс Ктазов Берса кхеераш «стерлинг» яхача дикагӀа долча фух хьажкӀаш я. 18,5 сом лу паччахьалкхено, цар хӀара центнерах. Натахьа санна Берса лаьрхӀача тайпара шийтта 90 гектар хулача кхай тӀара 35 центнер хьажкӀаш цо чуэхье совхоза мел пайда хула лархӀа хала дац (кхыча фух йолча хьажкӀий центнерах 5 сом совгӀа мара мича лу). Кхыча звеноша кхеераш, а дукхагӀа долча дакъе цу фух хьажкӀаш я.

Бакъда, кхее атта яц уж. ЧӀоагӀа боча, хӀьата оасар ца лоаш я уж. ХӀьата а укх шин-кхаь шера цар «солкиаш» Ӏомалой хӀаман зем бе хоеча звеньевойна: вай оийпача Берса, Шанзоев Мовсара, Бузуртанов Мальмадгире, кхычар.

Хьалха санна, маккхаш культивотараш токхайнча ца хоташ (культиваци шозза яьй) гуваш дир хьажкӀашта. Из болх баьчул тӀехьагӀа дийлхача дегӀаша геттаро самаргӀата дьлай хьажкӀаш.

ХӀанзчул тӀехьагӀа дьнача оасара ньаьхах «бӀаргхкете» тӀаьшо я. Хьу санна кхеталуш, лакхлуш латтача хьажкӀаша иоанта «дӀаьлцаб» ю.

ХӀара гектара тӀара юкъера лаьрхӀача 32 центнер хьажкӀаш чуэцаргхьараш дог тийша ба механизатораш. КӀезиг - дукха лаьтта лоесар доддаше а дай махкхалгаш, культиваторараш тӀехьа а йийзе хьажкӀашта юкъе бевлуш (хьй декхьаш доц тха ...).

Хьалха санна шоай кӀи гьела хьайта датабелаш ба тха кхоаттолаш леларааш а. Шакхха а хиннадац цар кхаш укх шера санна тоадена. КӀайча шоа кхьалад уж хӀанз.

ЧӀоагӀа къахьег механизатораша хӀара гектара тӀара юкъера лаьрхӀача 120 центнер кхеерса аьнна денна дош кхоачашде гӀерташ. ТӀаккха тхоай отделенерча дерригача 316 гектар худача кхай тӀара оаха чуэцаргда 37.930 центнер ховргдолаш. Бакъда, тхо тийша да из цифер дукха лакхагӀа хургхилараха. Албогачиев АртагӀа, Угурчиев Амирхана, Гиреев Мальмада шоаш Ӏунал деча 140 гектарах хӀаране тӀара 180 центнер ховргтолаш чуэца лаьрхӀай.

Фу аьш механизатораша шоай, хьацна дика хьунилъ кхебара? Агротехника бокъонаша хьехача тайпара лаьтта кийч а дав уж дӀайийначул тӀехьагӀа цхьадаш агрегаташ дьхай цу кхаш. Шозза ммхахаш а аьхха шоаш культиваци яьй. Цул тӀехьагӀа кӀезанга уж хьалбайлушше а минеральни удобренеш а тохаш дӀаькха культиваторан тоекаыр. Цу ханна дегӀаш дийкхир. Из тӀоадьи дӀа а къоалаш гунаш де оарцагӀбьлар механизатораш. ХӀанз а беш ба из болх.

Дика хьукеньан лургӀбеаш я тха 460 гектара тӀара гидуаргаш а. Уж кхееш ба шоай гӀулакха бокъонца бола мастераш Халухоев Идрис, Ималгиев Гирихан, Таьлиев Аьлмад, Костоев Исмаьал.

Массайолча бригадашка, звенашка беседаш, собранеш яьй оаха хьалха санна цу культурашта ду Ӏунал лаьгӀ ца дара кхаш леладираш тӀахьехаш.

А. ТИМУРЗИЕВ,
Нижнерча «Знаменский» совхоза Знаменьевгий-Юртарча отделене управляюще.

Договораш кхоачаше уттадеш да

Соахка керда консерви завод хьалйир Грозненски района Ленина цӀерагӀча колхозе. Цу шера во къахьеганзар эттара хьалха шийй болх вӀаштӀехьбоаккхаш йолча завода коллектино. Ритмичне болх беш хьера из юххьена веш.

ДӀадалача шера 700 эзар банка томаташ, салаташ, маринадаш арахийпар цу предприяте. Цул совгӀа 100 эзар банка сома компоташ сецаш хьийр. Чам белаш яр уккхала кийчъеш хинна бежана дукха «тушенка» яха консерваш а, 150 тонн компот чхьагӀар аььккхар цу шера.

Ӏан заналахь а пайда ца луш латтавзар предприяти. Уккхала Ӏаьсаиля искусственни шура кийчйора, хӀьта дерригача шоай хьайбашта моажа дора.

Дика гӀулакх да укх тӀехьарча хана вай цхьадолча экономически чӀоагӀача боахамашка юкъенош стандартни йоаца продукци чакхъяккхара пособи предприятеш хьалхь а хӀанз хьалье латтаж а хилар. Из гӀулакх хьалхаца дезалга белгалдир КПСС ЦК октябрьски Пленуме а. Цудухьа бакъахьа даь хӀана да цу вай юкъа колхозе ларь а. Цох дика пайда а хул боахама. Пхьабакъьа из хӀана со дувца гӀертар.

Миччь тайпара ... тхоай пайда хрча тхо сатота дац аьа йиш яц социалистически производстве къахьегар. Вай йийцадаш санна йола предприятеш хьалье болалуча хана боахамий кулгалхоша оаш: «Паччахьалкхенга йоккха еза стандартни продукци ехначул тӀехьагӀа тхоай боахаме юкейиса продукци мара хургьац цу предприяте чакхйоакхаш». Из шийтта далаере паччахьанехена а колхоза шийна а пайдане хургдар. Пхьабаьхьа дукха моттигаш нийслу шоай кертера декхар, паччахьалкхен заказ, кхоачаш а ца деш дикача продукцена переработка еш. ХӀьта из хӀана шоай бехка нийслаш ала гӀертош ихьаца баньалаш а лоа уж гӀулавкош лоалаеча кулгалхоша. Дукхханеша доаха бахьан да кийчъеча организацеша стандарни продукци дӀаоцар яхаш. Из хӀана нийслуш да. Нагахьа санна шоаш кхелу баьнадараш, сом сортировка а ца еш е кхыйола бекъонаш телха а со хьабаьккхача бесса боахама пьыхашка дӀачубехка мах беча организацешка, консерваш треста предприятешка дӀабохийте из дӀа а ца эцаш юкъберзабу. Ишта юхайтача продукцена паччахьалкхен инспекце акт хул продукци стандартни яц аьле. ТӀаккха цу актах из продукци шоай заводе чакхъяккхара йола бекъо лерӀ боахаме. Цул совгӀа тха боахамера дӀалкхьийта продукци дика йоалажехьа, юкъердаьй яхш летка а латкъ.

Кхы санна дикка йиш я совхоза Ленина цӀерагӀча колхоза Грозне бахача къахьегамхошна декха дезача 15080 центнер баьпаларех дерригга декхараш 9092 центнер мара доацилга. ХӀьта хьаккарч лелача ферме а кхачай 1580 центнер. Ферме кхыччар хила езеш я бокъоца стандартни йоаца продукци. Из продукци яр шоай консервни заводе пар чакхъякхха езар. Цу тайпара гӀулакх шоай пособи предприятеш йолча боахамашка соакка нийсленна да. Цох чӀоагӀа бехк а баьб кулгалхошта, хӀана аьлча паччахьалкхен декхар кхоачашдезга из массане лоаш лархӀа деза. Цудухьа цу тайпара дар кхы хилийта йиш яц цу боахаме. Тешшаме кхоачашье еза шоай заводашка бахача нахе баьпаларараш, сом лоаттабергба, аьнна уттадаь договораш.

ХӀанзе а цахадаш тӀахьожам лоаттабе беш цу гӀулакха колхоза партийни организаце. Цу дакъе шоай декхар кхоачашде везаш ба халкъа тӀахьожамхой а.

П. НОВАНОВ,
агроном.

АНГОЛА. Ер сурт даьккхад МПЛА—Анголй мукъашккхара халкъа болайа цхьан базе. ХӀанз массехк шу даьнна укх португальски колони Кабинде анклавеи американски империалистий НАТО-рча цар союзникашеч хьалоаттабаш болча Лиссабонерча колонизатораша дукъьала шоай кортамукъьале бахьан долаш патриоташа гӀерз кара а айна къовсам лоаттабу. Шоаш котбарг хиларах тешаме ба Ангола къонгаш, хӀана аьлча паргахьа да капитализма дукъ тӀера Ӏоккхесса Африка халкъаш, шоай паргӀато бахьан долаш къовсам лоаттабераш къостал деш дола социалистически мехкаш, дӀамлех дерригга а прогрессивни низаш.

Сурта тӀа: приказаш луш ва командар.

А. Никанорова сурт.
ТАСС фотохроника.

ДӀАДАХАЧА ШЕРА «ХЬЕХАМАШ»

Шерра социалистически ях а йоаржаь къахьегаш ба Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхоза шоллагӀча отделене шурий - товарни ферма хьайбаш лелараш. Цар дош дейнал пятилетка хана хьалха кхоачашъе. Ала доагӀа, бехктоккхаме да ферма къахьегамхой социалистически декхараш — ише шера шоай фермерча доахангара 24500 центнер шура аькха, хӀьта планаех йоагӀар 23.550 центнер мара ца.

Бехктоккхаме да декхараш. Кьокаргтл вай шоаш тӀанийнача декхарех хьайбаш лелалераш мишта лоархӀабу.

Укх шера хӀара Ӏаттагара 1950 килограмм шура аькха дош денвад доаркаша, хӀьта из планал 50 килограмм тӀех хул.

Ер шу тӀаьхаччалца геттара дика къахьегаш хьесий ферма коллектив. Боахаме хьалхара моттиг шунга хиннай дӀадахача кхаь шера. Бакъда, укх шера хуццаденнад гӀулакх. Дош латт ферма хьайбаш лелалераша укх шера байнача ялх бетта план а социалистически декхараш а кхоачаш ца дарах. Цу гӀулакха кертерча бахьан да дӀадахача шера отделене къахьегамхоша фермерча хьайбашта тоъал доакъар Ӏалаш ца дар. Доакъар къе хилараха совгӀа Ӏа а дар шийла, бӀаьсти а тӀехьа аьнияр. Цудухьа дукха доакъар эшар хьайбашта. ТӀьта фермера доакъар Ӏа шаьзолпача хаац кхоачаделар. ТӀаккха шоаг ца кхча аргьярий доахангара йоакхта шура? Цудухьа кхоачашйайзар ферма хьайбаш лелаераша доахангара шура аккхара укх шера хьалхарча шин квартала плана социалистически декхараш.

ХӀанз дӀадаьннад Ӏа а бӀаьсти а. ХьатӀаттад аха. Хеталу хӀанз нукьах доахангара йоакха шура лакхлург ма йий, аьнна. Бакъда, цу оагӀорахьа лоадама эргадьнилац гӀулакх хӀанзалца.

— Доакъара лаьрхӀа гураьхьа дийна ялаташ Ӏа сов шийла а долаш бӀаьсти тӀехьаьлларах дика хьакиданзар. хӀьта хьакиннараш а сийха кхоачиделар, — йоах отделене управляюще. Бакъда, хӀанз гӀулакх тоалуш доагӀа.

ХӀанз лагерни хьесане лелалу ферма доахан. Царна кхаьчам хиллал шоаш доакъар, концентраташ тех. ТӀеххьарча хана лакхлуш боагӀа доахангара йоакхача шурий боарам.

Укх шерарча бирсача Ӏане дика кхетабаьб отделене хьайбаш лелалераш гуйрани Ӏаня заналахьа хьайбашта кхоачихиллал доакъар Ӏалашдар мел лоархӀаме да. Цудухьа шоай балха дӀадахача шера нийсденна кхоачамбоацараш кхы яйе ца дуллийтара тӀадерзаь да хьайбаш лелалерий хьинар. Из гуш да.

Бакъда, пох кхоачаш бац. ДӀадийна баьцаш а хӀинзалца Ӏалашъьяраш. Бакъда, уж йоашаш йоаш а дукха а совхозе. Къьостта дика тоаенний уж укх тӀеххьарча хана шерта дагӀа делхарх. ХӀанз массехк ди да отделене механизатораш йол хьакха болабенна. Уж балхаш деш шин агрегат я. Цар тӀа болх бу дикха говзал йолча механизатораша Миниев Баудина, Межидов Висита. ХӀара денна, шоай нормаш дикка тӀехкхоачаш а еш, 4—5 гектара тӀара йол хьокх царех хӀаране.

ХӀанз ферме эттача хьалий, доакъар Ӏалашдара хьакъехьа къамаьл хилар тха цу отделене управляющи волча Б. Магомадова. Цо дийцар:

— ДӀадахача Ӏай тхоай ферме этта хиннача халача хьалех дикка «хьехамаш» хиннад тхона. Цудухьа къьостта боккха теркам тӀабахийта къахьег оаха хӀанз доакъар Ӏалашдеча. Тха механизаторий, специалистий беррига теркам тӀаберзабаь бӀ укх шера Ӏай хьайбашта кхоачихиллал дика доакъар Ӏалашдара.

М. РАШИДОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КАГИРХОЕХ ХIАНА КХЕР

Са ца тохалун хоржамашка ваза кхаьчарг доьрхIа цена 21 шератара 18 шерага кхочаш доьхьрах йолча референдума результаташка хьежаш бар Дане кагирхой. Цхьабакъда, кагийча вахен мехкарашеа сатийсар кхочаш хуьга дегIа хиннадац. Референдуме дакъа доацаш хиннарех 50 процент совгIа бараш хина цена лакхьяра духьалбаьннаб.

Референдум шита чакхьллар дагадоацаш хинна хIама дарий? Данар, из шита хургдолга ха йиш йолаш дар. Политиканара хьашт укх тIеххьарча шерашка дика чIагIденнад кагирхой. Духхьал мехка йоккхагIйолча социал-демократически парте кагирхой ерганизацешкен буржуазни партешкен чIоагIа дувцаш латт. Даве дIахо НЕАНГО-на юкъе дакъа лацарах дола дешаш дIадех Малябузен Германе реваншистски гIозаранна цхьана делаху тIеив гIулакхаш ховдадега. Европе юкъарча кхерамален система хьаелга, Германски Демократически Республика бакъаь тIаацалга. Кагирхоша тIагIертта кхоисам доаттабу общество кердаяккхара тIехьа, образоваленна демократизаци яра тIехьа, кьонача тIехьен гIулакхаш тоадара тIехьа. Селхара чIоагIа уж гIоттар дар референдум дIайолаллале хьалхагIа буржуазни пропагандистски аппарате хадданза, тIатIорттазаь, говза «кагирхой кхетам чу бакказа» хиларах, «кьамаи хьашташ пар кхета ца деш» хиларах йоза уйла бахача наха дег чу йоссаещ хилара юкъарчал доацаш дола бахьан. Цхьайолча кевайоален органаша тоьал гучахьа ядора парламенте а моттигерча Iаьэал органашка а дукхагIа хилийтаро общества дарлаш бухьярагте дIакховаде тарлу гIулакх, ахаш. Цу тайпарча пропаганда ший во гIулакх даьл. ХIара оделагIчо мара ший голос дIаьлаизар харжара цена дахьара тIехьа. Харжархой цхе дахьах шин дакъа референдуме вIалла дакъа ца лацар гIойлевагIа хилар.

Цу тайппара, тоьал дукхача кьонача датчаний хьалхагIа а мо мара харжара бокъонаш яп. Цхьабакъда, кьоначар организацей лидерашен прогрессивни гIулакхий викалашен эггара хьалхарча аргIанна коммунисташа дахча кьамаьлашкара хьагучох, хана цена лохьайтар дукха кьонсам доаттайе лаьрдIа ба кагирхой.

Копенгаген. (Телефонаца).

Л. МАЛОВ.
АПН соб. корр.

ГОВЗА СТАТИСТИКА

Бельгийски кьаман статистика институто кепатеха араьйача даннешка хьежача, укх шера январь беттаца нийсдича боххлой алапи 1969 шера апрель бетта 2,8 процент лакхденнад. хIаьта нагахьа санна 1968 шера октябраца нийсдича, 18,4 процент лакхденнад. Сенна дувцаргда из цифраш-м оида я. Цхьабакъда, нагахьа санна кхычарна уж нийсйича, сурт цу сахьате бакъдерз, 1969 шера алхха хьалхарча бIт бетта предпринимателий пайдаш шера цу ханаца нийсдича 17,5 процент лакхдениа ханаа.

Из хинна а Iаи. Нагахьа санна хIамай маьхаш лакхдалар а хIаьта шитта бельгийски франк лайдалар а тергалдича, алапи лакхдениадале а, 1969 шера бельгийски кьахьегамхоша йолача ахчан ена 1968 шерана нийсбича 8 процент ашабенна корабоагIаргба. Из я хьона гIойле!

В. НЕДБАЕВ,
АПН соб. корр.

Брюссель.
(Телефонаца).

УЛАН-БАТОР. Монголе боча а делаю дегIа а кхуьл халкъа хаахара искусства традицеш. Шей долча, кхьхьегамхоша салоIача деношка клубий эстрадашка, культура Щеншка, театрашка хаахарнш деш хул иттащ самодетельни профессиональни коллективаш.

Сурта тIа: халкъа хаахара ансамбла артисташ ба хахар бен.

В. Соболева сурт.
ТАСС фотохроника.

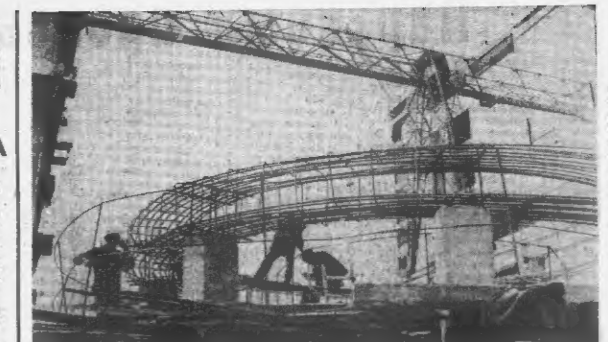

Массаш бутт мара баьсбац Кива улуурча Трипольски ГРЭС-а 300 хьор шовоаттl ина бола хьаьхара баом боле бе йолавлинта. Ударни комсомольски гIишло кхаьтёча балхаш сиxденнад В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна кхьь хьнеча кагирхой бригадаша да йиш маи яр ду хьалхорчуга меттал Трипольера шоллагIа энергетически дог а укх шера бола бе доладелийтара.

СУРТА ТIА: Трипольски ГРЭС-а гIирсаш вIашагIдоккхаш петт.

А. Поддубне сурт.
ТАСС фотохроника.

ДIАДОЛАДЕННАД VIII-гIа РЕСПУБЛИКАНСКИ

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаьвча городской художественни самодеятельностага хьажарап шоллагIча туре дакъа лаьцар 3660 саг юкъе а волаш йолча 193 самодеятельни коллектив.

Белгалдаккха безам боагIа. В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетадаьча городской художественни самодеятельностага хьажара самодеятельни искусство дукхаезача дукклачарна керда творчески хьинар чудоссадаь хилар. Концерте дакъа лацара гоьзал дикка лакхьеннай дукхача коллективайн кхьаьст-кхьаьстача йаьхен, дукхача коллективашка дикка тIаккхийттаб художественни самодеятельносте дакъа доацарш. Цу гIулакха кхаьстта белгалйоал «Электроприбор» яха Грозненски мехкаьтта чаккдоахаш заводаш, культпросветучилище, педучилище, химикий ДК, КИМ клуб, медучилище, УПП ВОС, цхьайолча профтехучилищай коллективаш, кхьараш.

ДукхагIа йолча художественни самодеятельноста коллективай репертуара тIара доагIа йола произведенеш Ленинах, партех, халкъах, советски наькъа турпал кхьегамах я. Цо хьахьокх, репертуар оттаьча вана уйла тIа йоккхийтан бохх бан хилар.

Эггара хьалхагIа творчески ять йолайир театральни искусство ездарашa. Городской хьажара жюре судага езар 9 спектакль. Эггара дикагIа бола толам кьоначa зритела республиканкски халкъа театра доагIача дакъа кхаьчар (режиссер Н. М. Тайц). Спектакль яхийта а йоагIам республикански хьажарга яхийта оттаьй, хIаьта коллективаш цуп кулгалхочун 1-ча степена дипломах деннад.

Халхтте а шоай торонел хелагIа хийнар цхьаккха бахьи доацаш шоай хьалха хинна традицеш йоа а ль. сакъердамеча спектаклашна зрител гIад ца виза, «Красный молот» заводи культура Щени просвещене болх бой республикански Щени халкъа театраш.

Хоастае йоагIаш я «Из нарe йода» яха спектакль оттаь Крупске цIерагIча культура Щен кхьова театральни коллектив (режиссер пов. М. И. Чарская). Из спектакль а шитта Республикански хьажаре гойта оттаьй.

Хьажара жюре белгалдаьккхар, художественни деша жанрацара безам 1969 шера чIоагIа хинна хилар. Нагахьа санна дIадахача шерашка книжкаш тIара хIамаш дешара тIера бараш наг-нагахьа саг мара хиннавеце, хIанзарча хьажаре коллектив кхьинегара 12-нега кхаччаца хьежанир уж, хIаьта веррыгаш 142 саг вар.

Цхьана иллеш доалача 26 коллективана юкъе белгальъллар химикий культура Щен хор.

Бакъда, цхьана иллеш алача коллективаша массаза а шенхашта хьахаржаш репертуар, иллеш дикагIа алийта хьажаш. Хьоалларий дукхача коллективашта юкъе соп кIезига ба нах, хор эал 10—12 саг мара юкъевоацача вокальни группах. Царех я бувзама контора болхлой, кооперативни техникума, «Силуэт»

Шоалх дика уйла юхейттар хореографически коллективаша: культпросветучилища, Пролетбата цIерагIча культура Щен, КИМ клуба, профтехобразование управление ансамбла, ГНИЗ.

Цхьайолча коллективаша хьажарга кийчдаь халхараш эсала дар. Уж яр трамвай управление, педучилища, нефтинститута, Ленина цIерагIча ДК коллективаш.

ЧIоагIа хала да самодеятельни искусства из хоза жанр города художественни самодеятельноста дукхача коллективашка йоапаш хилар. Грозный санна йолча йоккхача города халхарий 20 коллектив геттара кIезига я.

Фотолюбителий шоай «Зорьний» яха цхьа фотоклуб мара ца хиннача дIадахача шераша нийсдича, укх шера хьажаре дакъа лоацаш ушаш 7 коллектив а кинолюбителски цхьа коллектив а яр.

Цхьабакъда, фотолюбительски секцеш дукхагIа вIашагIйоаххара бохх хIана я оаьла лаьн вайшига.

Городской хьажар долча хана самодеятельни искусство дегIаяра дахьье дика а во а оагIош гучаьнлар. Кхачамбоацараш да: дукхача коллективай репертуара тIа ший тайпара лостам хилац, из бахьан доаш медицински болхлой концерт гIишлоиьерий концертах, химикий концерт автотранспортниикий концертал евгадаьнна дахар. Цо программаш тIара иллеш, стихаш, халхараш цаIаш да, номераш хьегойтара форма а цаI я.

ШоалагIа-дале дукхача коллективай балха тIа тергал ца деш лиса хIамаш да—концерташ, номераш лертIа кийчъаь цаI йидар. Коллективай кулгалхоштий бола бохаш дац концерт е тIахьекхьаьста номераш мичча бесса кийчъаь, «дукхар дийца» ала я. Из сердалонца, декоративни хIамаш мичча бесса таръяьаьле а тIайийха костюм бесага, вегIага, суртага, гонахьарча хьалага дилача мичча бесса кердаьаьле а.

Кхозлагl-дале, художественни самодеятельноста коллективай репертуара юкъе хIана а кIезига я вай республика ваьхр, цуп къахьегамхой хьинаре кхаькьегаш, хIара денна гойта турпал, хоза хьахьоккхаш йола Нохч-ГIалгIай авторий произведенеш.

Старопромысловски района коллективаша цхьаккха номер оттаьвц нохчий а гIалгIай а меттала. Кхетадеш дац, Кирова цIерагIа дола культура цIа, Крупске цIерагIара культура ЩIа, Горьке цIерагIара клуб, цхьайола мехкаьтту чаккдоаха предприятеш, Грозненски радиотехнически завод, дукхха гIишлоиьар организацеш, автотранспортни предприятеш, мах бу организацеш санна йолча йоккхийча культпросветучреждененаша номераш геттара кIезига оттаир е хьажаре вIалла дакъа ца лацар.

ЛертIа доацаш гIулакх да, хьалхагIа йоваш хинна Ленина цIерагIча культура Щен халкъа халхара коллектив йогий иллех хора, Н. К. Крупске цIерагIча ДК драматически театра коллектив санна ярша хьажаре дакъа лоацаш ца хилар.

Городерча еррига районех дикагIа вIаштIехьбаьккха бар болх Заводскейе Старопромысловскин районашка. Октябрьски района кулгалхой хьежабац художественни самодеятельноста хьажара кийчо яра балхага. Из ала доагIа гIишлоиьерий, автотранспорта, бувзама, госторговле, госучреждений болхлой профсоюзий обкомех а.

Республикански хьажара 3-гIа тур хьатIакхача юхейисача хенах пайда эца беза кхоачамбоацарам дIадоахаш городской коллективаш пунна кийчъеш.

Цу гIулакха эшаш мел долаш хIама городе доказ да.

С. ПЯТАШ,
облсовпрофа художественни самодеятельноста Щен директор.

ПРОГРЕССИВНИ АВСТРИЙЦАШ ГДР БАКЪЪЯЬ ТIАЭЦАРА ТIЕХЬА БА

Австре вIашагIъеллай вовзаш вола публицист, вьрдехьара католик доктор Хайм керте латта Германски Демократически Республика бакъъаь тIаацара тIехьава Кийчон комитет. Комитета члена, профессора Добрецбергера АШ! корреспондента аийнар:

«Кийчон комитет вIашагIйоллар — ГДР бакъъаь тIаацара тIехьара шерра бодаш вIашагIтохаргахьа бахкка хьалхара гIа мара бац.

Тха, австрийцой, безам бац нейтральни статус йолаш бола тхоай мохк ГДР бакъъаь тIаацара гIулакха инициатива гойтара тIехьабисейта. Нейтральни йолча Австре из мохк бакъбаь тIаацарах духьале хургьяр боннски правительства Германена хьалхара викал а хинна ше цаI дIаетта гIерташ оча претензешта, Европера гIулакхаш лертIадхара духьале ею йолча притензешта. ГДР бакъъаь тIаацара тIехьара комитет вIашагIйоллар — Европера машара кхерамален лоралра юкъарча гIулакха юкъе дакъа дакъа».

«ГДР бакъъаь тIаацарна Австре кхачачIдергдар нейтралитета статусо цуна тIадожадеш дола декхараш, империалистически ФРГ-ена хIана долаш долча гIулакхашта пайдана духьале а оттаь, аьду Австре Компарте ЦК Политбюро члена Франц Веста «Фольк ситимме» яхача газета тIа. Цу дитах шитта пайдана а хIанзарча хьалашка кхьаьстта мехье а дакъа эшар хургдар Европе машари, кхерамален Iалашъяра гIулакхна юкъе».

П. ШАПОШНИЧЕНКО,
(АПН соб. корр.).
Вена. (Телефонаца).

КХОАНЕНГА ГIА БОАХАШ

Укх деношка Монгольски халкъо белгалдоеких цхьан хана тIехьбися, феодальни хинна мохк социалистически эргалоний наькъа тIа бакхача Халкъа революце коталон 48 шу дизар. ДIадахача шерий опыто бокъонца бакъдар, тIехьадех мехкаш промышленни гIулакха дегIаьккхача дaчхахьалккений пролетарната новкъосталца, дегIаахара дахье капиталистически стади юкъе а йеташ, социализмага наха йиш я хьачa Ленина хийттар.

Советски наха шоашта болча аьттон дукха доацаш масса оагIорахьара новкъостал да а даьл. хIана а цу Монгольски Халкъа Республикана. Советий мехко тIом хьале хьалхагIа а тIехьа новкъостал даьд вежарашка долча халкъа хьамая экономикей культурен дегIайоалаара, промышленни предприятеш хьалъяраш ялькъаш дахкаран, кредитно - ахчан система хьаера, моттигерча наха юкъера болхлойн специалистийн квалифицированни кадраш кийчъяра.

Экономически содружество, кьахьегама доттагIал чIоагIдир 1939 шера японски милитаристашта духьала Халхин - Гол яхача эп тIа лаьттача тIом тIа цхьана Iодажийтача цIийца. Укх шера август бетта шерра белгалдоаккхарола цу ден 30 шу дизар.

Фашистски полчицаш советски лаьттаг тIа яьхача шоллагIча дийнахь МНР партен правительства тIаийначa соцам тIа белгалдоаккхар, республика деррига халкъ советски нахаца оагIув а теха. Сийлахь-боккхача Октябра каратIдаьннараш лорадe дIаетта кийча хилар. МНР кьахьегамхоша шоаш кхоадаьча ахчах хьал а яь Советски тIемахошта елар танкови колонна, авиационни эскадрилья, дукха мелланаш туррикаш дахийта йиш продовольстени доахаш.

ТIема хацара Iалашийте йокхий халонаш тIалаттанашехьа а Советски Союзо дIачо а новкъостал дора вежарашла болча мехка промышленности юрта боахами дегIаяхулача. ТIома шерашка хьалбир республикан столицера дукха комбинат. айманиц (областной) центрашкере кхачан промышленноста предприятеш, Улан-Баторера маьх ю завод, кога гIирсий фабрика, кхьйола предприятеш, хIаьта шитта Улан - Баторера университет а.

Уж а кхийола а предприятеш хIана, модернизаци вьчув шерьячули тIехьагIа республика экономика кетаоадаю я. Шив пачхалкхенна юкъе кхьа согланенешка хьежжа Советски Союза МНР-е хьал а яь, эксплуатаце дIанутIоргья 36 промышленни культурийн объект. Цадна юкъейоагIа Улан - Баторера культурно - бытовой предприятеш а тIехьа 100 эзар квадратни метр чуIеча шеной комплекс, юрта боахама квалифицированни болхлой кийчъу 600 дешархочоа лаьрхIа дешара-производствени центр, Улан - Баторерен Чойбалсанерен ТЭЦ-аш. Алхха доахан мара цхьаккха а кхы делаеш хIама ца хиннача монгольски лаьттан тIа советски специалистий новкъостала хьаьяй дукха продукташ телаш йола «Дерхан», «Мицахэ» яха юртбоахама предприятеш. Тахано Монголи — дукхача зоакъоех латташ халкъа боахам а болаш йола дегIаена аграрно - индустриальни пачхалкхе.

Кхоаненгахьа бухь биллалоаччердача Монголе деррига ваьар. Республика пачхалкхахой герба тIа латтар Маьлхангалься хьадда волача говра баьречун сурт да. Цу символо маьхьокх, халкъа Iаьдал даттача ах вIаь шерал кIезигагIа йолча хана кьамарча мехка лаьттан-тIа-яьнача хувцамий мелае.

Г. ХАРЧЕНКО,
АПН-собкор.

Улан-Батор.
(Телефонаца).

МОНГОЛЕ ХАЛКЪА РЕВОЛЮЦЕ 48 шу ДИЗАРГА.
(11 июль, 1921 шу)

МНР столица — Улан-Батор.

Сурта тIа: правительства цIа. Здамена хьалхашкарча майда тIаръяр Д. Сухэ-Баторен Х. Чойбалсанен Мавзолей-усыпальница.

В. Соболева сурт.
ТАСС фотохроника.

ЮРТАШКА ГIОЛЛА

Шей Iан эажалахьара сезон чаьх из лаьлинге а республика районашка гIолла гастролешка яьар Нурадилов Ханпаший цIерагIча Нохч - ГIалгIай драматически театра творчески коллектив. Юртара юрта а болхаш шоай программаца дикагIа йола спектаклаш гойтащ ба артисташ.

ХIанз Ножай - Юрта районе а кхаьча юрташкарча культура Шеной, клубай, сценаш тIа выступленеш ец я театра коллектив. Районни культура ЩагIа ц оттайир «Бешто», «ЛьтIамат» яха спектаклаш.

Юрташка бахача наька садоIам лерттIа вIаштIехьбаккхара хьакъехьа доккхий декхараш латт клубни учреждений болхлошта хьалхашка. Сарахьа балхара чубахкача цхьанахье садоIа, шоай самукъдаккха безам хул бохх бена наькъа.

Городашка бахачар-м дукха я садоIа моттигаш, бакъда юрташкарчарна культура ЩIа а клуб хул. Укхаза хьой уж художественни кинофильмага, укхаза хул царна лаьрхIа лисцуть, конференц, укхаза ец царна лекци. Цхьабакъда, Шелковской района Дубовская станице бахачи наха кхаьстта чIоагIа езаенна шоай культура ЩагIа чакхйоазла сайренаш уж тайп-тайпарча темех. ЦаI шоллагIчоа тара хургйоацаш кийчъе гIерт тхь культура Щен

Цхьа дика оьмал я тха болхлой. Шоаш чакхьяха лаьрхIача сайреший план цхьаь оттайнц. Кхьхьегамхошца дагабоал, царна хоагIа хета темаш юкьехьу. Нагахь санна юкхаьнца дага а ца доаха тIехьагIа из хилча бакъахь дар-кх аьнна хетаденна хIана нийсделча клубе хьа а бахьке хьаовл кхьхьегамхоша. ХIаьта из тергал ца деш цIакхха а детац ваха.

Цигтара дIабольбу дика тхоай культура ЩагIа чакхйоаха кагирхой сайренаш кийчъяра болх.

План оттаьчул тIехьагIа хIара сайра [illegible] а цхь чакхьяккхара бехкенйене вар бег[illegible] цIаккха а тесса [illegible]

Школа кийчъяьй

Ведана района Дарго кхача юртарча бартIнерарча школана ремонт яра балхаш сиха чакхдала лаьрхIар деиара шу йистедоалаше а цу гIулакха вартагIъьлначa дирекце.

Топпар хьаьла. кIираш теха баьлар укхаза хьалхагIа. ТIакха партаншта, нетолашта, гIандашта теха дезача култ а теха басарш хьекхар. Iоана мел эшаргдола довгар а Iалашдаьь укхаза.

П. ВИСХАНОВ.

ТХА КЛУБНИ САЙРЕНАШ

дала бехктоккхане гIулакх. Цхьаъа дукха новкъарленаш а нийсну. Кхы вIалла деце а Iхта мичча дийнахь сарралца болха хинна кIаьл а бекна хьабаьккхача нахаца сайренна кийче яра болх бе. Бакъда, цох бIу хьожабаш тха коллективерча цхьенне а. Сакъердаме хургйолча тайпара кийчъю хIара кагирхой сайре.

Юххера ше мел дар кийчдаь даьлча пригласительни билеташ з дахьийте хоаи бу хургйолча сайренах. Бокхача безаца боагIа юртара нах шоай культура ЩагIа. Хоа царна укхаза шоай дега тоаи хургболга, лерттIа садоIа йиш хургйолга.

Традици а хинна дIаьттал культура ЩагIа Советски Эскаре гIулакх де ухача кагийча наха лаьрхIа сайренаш чакхIоахийта. Шаккха а шилургдеацача тайпара мааьабах уж укхаза.

Кагирхошта чIоагIа дукхаезаенна «Огонек» яха сайренаш. Дукха за йолцаш хиннача шоай аргIанарча «Огонеке» Сийлахьбоккхача Даьхен тIема ветеранаш хьийкабахар кагирхоша .ТIема захара дукха сакъердаме хIанаш дийцар царна Подмосковье лаьттача тIемашка дика лаьпача М. Я. Беликова, Сталинградски тIем тIа хиннача А. В. Кособрюхова, кхьчар. Дикха бийса яххийна чIабахийзар цу дийнахь культура ЩагIа гулбеннарaш.

Цу тайпара дика кийчъяь чакхьбаьккхар культура ЩагIа доттагIала хетаяь а кагирхой Декъе хетаяь а сайренаш.

Iурра деиз сарралца шоай культура ЩагIа сакъердаш хилар кхьонабараш кагирхой шей хиннача дийнахь. Уйла тIаххийта дика кийчъяьар из сайре культура Щен коллектив. Бакъда, хьа доагIа алхха цхьан коллектива из деррига а вIаштIехьдар ца хилар. Цудухьа культура ЩагIа беча балха вотара хьалхара новкъостий ба юртара кхалкхьа Совети (председатель Дубовской юкъерча школа хьехархо Левченко Полина Петровна) культура Щен совети.

Культура Шенна эша материальни новкъостал ду «Путь к коммунизму» яхача колхоза правлене. Из бахьан долаш тхоашта из хетта дика чакхьяккха вIаштIехьлоал моллагIа а сайре.

Алхха тхоай культура ЩагIа чакхьяьха Iаш тхо сайренаш. Довллахарча Дагестана юрташка а ухаш кхаькьегамхошца вIашагIдетталу тхо. ХIаьта цу тайппара тханнига а боагIа доалхой. Валхацара дика опыт дIа-хьа, [illegible] хкоачамбоацараш цхьана дIадоах. Цу гIулакхо шинна республика кагирхошта юкъера доттагIал чIоагIду.

Белгалбаха лоь сойа культура ЩагIа моллагIа а мероприяти чакхйоаккхаш хилча цига хьинаре дакъа лоацаш бола самодеятельни артисташ. Уж ба актива юкъебоагIа Беспалов Константин Андреевич, Исмайлов Муса, Русляков Виктор, Виноградовская Людмилан Валентинаи, Бабинов Михаил, кхыбараш. Шаккха а дилалаш цар шоашта тIаднила моллагIа а гIулакх кхачаш ца деш.

М. КОЧЕТКОВ,
Шелковской района Дубовски станица культура Щен директор.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж) Телефонаш: редактора—3-44-08; редактора зам.—3-30-11; бечкткхана секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностин отделий—3-42-30; юрта боахамен писмойн отделий—3-42-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-08; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря—3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7-84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7-84.

Сф02259. Заказ № 2962.